

आध्यात्मिक डेडी

लेखी : संपादक : देवाशरणदेन जैन, पडीप

॥ परम तेजदात्री मा गायत्री ॥

ॐ भूर्भुवः स्वः ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् ॐ ॥

શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ

અમદાવાદ-૧૬

[૨૭. નં. ૩૩૬૧]

ગાયત્રી ઉપાસક પૂજ્ય શ્રી શાસ્ત્રીજીએ (નરેન્દ્રભાઈ ખી. દવે) માર્ચ ૧૯૭૫થી મા ગાયત્રીના આદેશથી લોકસેવાનો અભિગમ સ્વીકાર્યો છે. આધિ-વ્યાધિ-ઉપાધિથી ત્રસ્ત વ્યક્તિઓને વ્યક્તિગત મુલાકાત આપી તેમના પ્રશ્નો સુલઝાવવાનો પ્રયત્ન તેઓ વિના મૂલ્યે કરી રહ્યા છે. અસાધ્ય બિમારીથી વ્યથિત વ્યક્તિઓને પૂજ્યશ્રી મા ગાયત્રીના આદેશ અને માર્ગદર્શન અનુસાર શક્તિપ્રદાનની સારવાર આપી રોગમુક્ત કરવાનો પ્રયાસ કરે છે. અભિમંત્રિત જીવનજળ માનવીનું જીવન બનાવે છે અને જીવન બચાવે છે.

ભારતમાં અને વિદેશોમાં પૂજ્યશ્રીની સેવાનો લાભ વિશાળ જનસમુદાયે લીધો છે અને લઈ રહ્યા છે. યંત્રયુગમાં જીવતા માનવીને આધ્યાત્મિક શરણુનો સીધો, સરળ રાહ બતાવી માનસિક શાંતિનો અનુભવ કરાવે છે.

પૂજ્યશ્રીના આ અનોખા અને વિરલ કાર્યયજ્ઞનો લાભ કોઈ પણ જ્ઞાતિ, જાતિ, ધર્મ કે સમ્પ્રદાયના વિશાળ જનસમુદાયને મળી શકે તેવા શુભ આશયથી પૂજ્યશ્રીની પ્રેરણા અને મા ગાયત્રીની કૃપાથી શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટની સ્થાપના કરવાનો એક નવ પ્રયાસ કર્યો છે.

આ ટ્રસ્ટના મુખ્ય હેતુઓ નીચે પ્રમાણે છે :

- (૧) ગરીબ તથા જરૂરવાળા માણસોને દરેક પ્રકારે મદદ કરવી.
- (૨) કોઈ પણ પ્રકારના શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં મદદ કરવી.
- (૩) આધ્યાત્મિક સારવાર-કેન્દ્ર સ્થાપી અસાધ્ય બિમારીમાંથી લોકોને રાહત અપાવવી.
- (૪) કુદરતી આફતમાં સપડાયેલાઓને સહાયરૂપ થવું.
- (૫) વિશ્વબંધુત્વની ભાવના કેળવી માનવજાતને દરેક વિષમ પરિસ્થિતિમાં સહાયરૂપ થવું.

અમારા આ નવ પ્રયાસને આપ વધાવી લેશો અને વેગવંતો બનાવશો તેવી નવ્ર વિનંતી.

આભાર સહ.

સરનામું :

કે. એન. પરીખ

મેદનનો અંગણો, સીવીલ હોસ્પિટલ કમ્પાઉન્ડ,

અસારવા, અમદાવાદ-૧૬. (ગુજરાત) (ઇન્ડિયા)

ફોન : ૩૭૯૦૯૭

કે. એન. પરીખ

મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી

શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ

આ ત્રૈમાસિક અંક
જાન્યુઆરી,
એપ્રિલ,
જુલાઈ
અને
ઓક્ટોબર
માસમાં
પ્રગટ થશે.

વાર્ષિક લવાજમ
રૂપિયા ૬૨

પ્રકાશક :

શ્રી કૈલાસપહેન એન. પરીખ
શ્રી ગાયત્રી ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ,
મેટ્રન ક્વાર્ટર્સ,
ન્યુ સિવિલ હોસ્પિટલ કમ્પાઉન્ડ,
અસારવા,
અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૧૬

મુદ્રક :

કાન્તિભાઈ મ. મિસ્ત્રી
આદિત્ય મુદ્રણાલય,
રાયખડ,
અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૧

આદ્યાત્મિક કેડી

વર્ષ ૭]

• જુલાઈ : ૧૯૮૮ •

[અંક ૩ બી

અનુક્રમણિકા

૧. કોષ	શાસ્ત્રીજી	...	૩
૨. જીવનસંજીવની આશા	શાસ્ત્રીજી	...	૬
૩. સચવારાની હાંફ	૯
૪. પૂજ્ય ગુરુદેવના સાન્નિધ્યની પળોમાં...	૧૦
૫. આત્મગુંજન	ડૉ. કાન્તિલાલ કાલાણી	...	૧૩
૬. જ્ઞાનગોષ્ઠિ	૧૫
૭. માયાની ઈજા ટળી	૧૮
૮. ધ્યાનનું મૂળ	દેવીદાસ શુક્લ	...	૧૯
૯. સહનશીલતાનો માર્ગ	૨૨
૧૦. સ્વાર્થમૂલક છુદ્ધિ	૨૫
૧૧. માળા અને યંત્ર મળી આવ્યાં!	૨૭
૧૨. મિત્રના અકસ્માતનો સંકેત	૨૯
૧૩. ઈંગ્લેન્ડનો કાર્યયત્ર	૩૧
૧૪. સમાચાર	૩૨

પાંચ વર્ષનું એકસામઠું લવાજમ
સ્વીકારવામાં આવે છે.

આધ્યાત્મિક કેડી

જુલાઈ : ૧૯૮૮

ક્રોધ

શાસ્ત્રીજી

મનવીના પરિપુઓમાં ક્રોધનો પણ સમાવેશ થાય છે. ક્રોધને અગ્નિ સાથે સરખાવવામાં આવે છે. અગ્નિમાં દહાડવાનો-ખાળવાનો-સર્વનાશનો ગુણ રહેલો છે તેમ ક્રોધ પણ માનવીના સર્વને-શક્તિને-વિવેકને ખાળી નાખે છે.

ક્રોધ એટલે શું ?

ક્રોધ એટલે સહનશીલતાનો, ધીરજનો, સ્વસ્થતાનો સમૂહ્ય અભાવ. આંતર આવેગને અંયમિત-નિયંત્રિત કરવાની અક્ષમતા, જેને કારણે મનમાં એક પ્રકારનો ઉદ્વેગ-ઉશ્કેરાટ છવાઈ જાય છે અને અસ્થિતત્વના અણુએ અણુમાં, વાણીમાં, વર્તનમાં વ્યાપી જાય છે અને માનવી ન કરવાનાં કાર્યો કરી એસે છે. માણસનો આ આંતર આવેગ-ક્રોધ બહાર આવે ત્યારે અન્યને અસર કરે છે, પણ એની પહેલી અસર તો તે વ્યક્તિ પર જ થાય છે. તેના તમામ સ્નાયુઓ-જ્ઞાનતંતુઓ તંગ થઈ જાય છે. તે એકદમ માનસિક તાણ અનુભવે છે, એમાંથી અશાંતિ ઉદ્ભવે છે. એ આવેગની દાહકતા એવી ઉગ્ર બની જાય છે કે એમાંથી જ હૃદયપ્રેક્ષર, હૃદયરોગ ને લકવાનો હુમલો વ્યક્તિ પર થાય છે. મનુષ્યજીવનની મોટા ભાગની શારીરિક-માનસિક મુશ્કેલીઓ-પીડાઓ-સંત્રસ્તતા તેના અસંયત આવેગમાંથી જ ઉદ્ભવતી રહે છે, એટલું જ નહિ તેને વિવેકશૂન્ય પણ બનાવે છે. આથી જ ક્રોધને માનવીનો મોટો શત્રુ ગણ્યો છે.

કવિ શ્રી બાલાશંકર કંથારિયાએ કહ્યું છે :

વસે છે ક્રોધ વેરી ચિત્તમાં તેને ત્યજી દેજે,

ઘડી મળે લલાઈની મહાલક્ષ્મી ગણી લેજે,

અહીં કવિએ ક્રોધનો ત્યાગ કરવાની અને એક ઘડીની લલાઈ કરીને મહાલક્ષ્મી પ્રાપ્ત કરવાની સૂચના આપી છે.

ગીતામાં કહ્યું છે :

ક્રોધાહ્લવતિ સંમોહઃ સંમોહત્સ્મૃતિવિભ્રમઃ ।

સ્મૃતિભ્રંશાદ્ બુદ્ધિનાશો, બુદ્ધિનાશાત્ પ્રણુશ્યતિ ॥

ક્રોધ ઉત્પન્ન થવાથી માણસનો સર્વનાશ થાય છે તે અહીં દર્શાવ્યું છે.

આધ્યાત્મિક કેડી, જુલાઈ, '૮૮]

માનવીના સર્વનાશનાં બે કારણો ગીતાએ દર્શાવ્યા છે : એક, સંશયાત્મા વિનશ્યતિ અને બીજું, બુદ્ધિનાશાત્ પ્રશ્નશ્યતિ ।

માનવીનો સંશય જ તેનામાં કોષ પ્રેરે છે. કોષાવેગમાં માનવીની બુદ્ધિ અસ્થિર બની જાય છે. તે વિચારવાની શક્તિ પણ ગુમાવી દે છે. માનસિક અશાંતિ-તાપ્ય અનુભવે છે. શારીરિક, માનસિક, સામાજિક, કૌટુંબિક અનેક સમસ્યાઓ છે પેદા કરે છે. માથુસના સર્વ દુઃખો ને સમસ્યાઓનું મૂળ કોષમાં રહેલું છે.

કોષને કાપૂમાં લેવો તે માનવીના હિતમાં છે. એથી સર્વ દુઃખો-સમસ્યાઓનું કેટલેક અંશે વિવારણ થઈ જવાનો સંભવ છે.

કેટલીક વાર ગુસ્સે થવું જરૂરી બની જાય છે, પણ એમાં વ્યક્તિગત વેરવૃત્તિ ન હોવી જોઈએ. એમાં પ્રેમ, લાગણી ને અન્યના હિતની ભાવના ભળેલાં હોવાં જરૂરી છે.

કોષને કાપૂમાં આણવો ખૂબ દુષ્કર છે, તેમ છતાં તે જરૂરી તો છે જ.

સામાન્ય રીતે વિષમ-કપરી પરિસ્થિતિમાં પોતાના સંવેદનતંત્ર પર પ્રહાર થવાથી, પોતાનો ઉપહાસ થવાથી, ખોટી રીતે બદનામી થવાથી માનવી પોતાની લાગણી પર, પોતાના આંતર આવેગો પરથી કાપૂ ગુમાવી એસે છે ને તે એકદમ કોષિત થઈ જાય છે. અન્ય કરતાં સરવાળે પોતાને જ વધારે નુકસાન થાય છે. કેટલાકને વાતવાતમાં વિના કારણે ગુસ્સે થવાની આદત જ હોય છે. ગમે તેમ પણ કોષને કાપૂમાં આણવો જરૂરી છે.

કોષ પર કાપૂ મેળવવા, કોષ પર વિભય મેળવવા નિરંતર ઇષ્ટનું સ્મરણ-મંત્રજપ કર્યા કરવા. પરમતત્ત્વની પ્રેરણા ને માર્ગદર્શન તેને પ્રતિપળ પ્રાપ્ત થતાં રહે છે, તદનુસાર જ તે કાર્ય કરે છે તેવો વ્યક્તિનો અભિગમ ને પ્રતીતિ પણ તેને થવા જોઈએ. તેમ થવાથી તેની ગમે તેવી બદનામી કે ઉપહાસના સંજોગોમાં પણ તે મગજ પરનો કાપૂ ગુમાવતો નથી. કોષનું તેના પર આક્રમણ થતું નથી. કોષને કાપૂમાં લેવા હૃદયની વિશાળતા ને નિષ્પાલસતા પણ કેળવવી જરૂરી છે, સહનશીલતા ને ક્ષમા-ઔદાર્ય પણ એટલાં જ જરૂરી છે, જેનાથી કોષના આવેગને ઉત્પન્ન થવાનો માર્ગ મળી શકતો નથી.

કોષને આવેગ અંતરમાં ઉદ્ભવતો અનુભવાય ત્યારે તેને બને તેટલા મનોબળથી ખાળવાનો, નિયંત્રિત કરવાનો પ્રયત્ન પણ મનુષ્યે જાતે જ કરવાનો છે. એ આંતર આવેગને ખાળવાની તાકાત પણ મનુષ્યે અંદરથી જ કેળવવાની છે એથી પોતાની જાત પર, પોતાના મન પર અને એથી પોતાની સમસ્ત ઇન્દ્રિયો પર, વૃત્તિ-પ્રવૃત્તિ પર નિયંત્રણ મેળવવાની તાકાત પણ પોતે જ કેળવવાની ને મેળવવાની છે.

માનવીના પોતીકા પૂર્વગ્રહો-અભિગ્રહો, પોતાની લાગણી અને સ્વાથી વૃત્તિ-પ્રવૃત્તિઓનું પ્રવર્તન પણ તેને કોષિત કરે છે. કોષનું તે મૂળ બને છે.

આ બધામાંથી મુક્ત થવા ઇષ્ટનું સ્મરણ જ એક માત્ર ઉપાય છે. હું વારંવાર કહેતો આવ્યો છું કે સતત મંત્ર કર્યા કરો, કર્યા જ કરો. તમારા અંદરનાં અનિષ્ટો આપોઆપ જ દૂર થઈ જશે. કોષ એ માનવીનો મોટામાં મોટો અંદરનો શત્રુ છે. માનવીએ અંદરના શત્રુથી જ સાવધ ને સજાન રહેવાનું છે.

જેમણે માનસિક શાંતિ પ્રાપ્ત કરવી છે, આધ્યાત્મિક માર્ગે જવું છે, ઇષ્ટની ઉપાસના કરવી છે. ઇષ્ટ સાથે આત્માનુસન્ધાન સાધવું છે તેમણે કોષ પર કાપૂ અવશ્ય મેળવવો જ રહ્યો.

જ્યારે અંદરથી ક્રોધ ઉદ્ભવે ત્યારે ઇષ્ટનું સ્મરણ કરી, તેના સ્વરૂપને માનસશ્વક્ષુ સમક્ષ ઉપસ્થિત કરી, હું સ્વસ્થ જ છું, હું શાંત જ છું એવું પોતાના મનને-પોતાની જાતને સતત સમજાવવાથી-હસાવવાથી પણ ક્રોધાવેગની ઉદ્ભવતી પળોને ખાળી શકાય છે.

કેટલાક માણસો પોતે ખૂબ જ સ્વસ્થ હોય છે ને જરા પણ ગુસ્સે થતા નથી, કેધે ભરાતા નથી, પણ કોઈને ગુસ્સે કરવામાં, કોઈનો ક્રોધ જોવામાં તેમને આનંદ આવતો હોય છે અને પોતાના એ આનંદ ખાતર તે સામા માણસને એક યા અન્ય રીતે ઉશ્કેરે છે, નિર્દોષ-મિત્રવત્ મળક-મશકરી ક્ષમ્ય છે, પણ વ્યક્તિની નબળાઈની તુકતેચીની કરી કોઈ પાત્ર, પદાર્થ કે પરિસ્થિતિને નજર સમક્ષ રાખી માનવીની, તેના વ્યક્તિત્વની કૂર મળક કરી તેનો ઉપહાસ કરી સામી વ્યક્તિને ક્રોધિત કરવી પણ ઉચિત નથી. એમાંથી જ મારામારી-ખૂન, વેર, દ્વેષ, ઈર્ષ્યા ને પૂર્વાગ્રહો જન્મે છે. તેને પણ નિવારવાનો માણસે જાતે જ પ્રયત્ન કરવો જરૂરી છે.

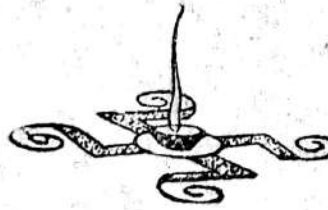
ક્રોધની આ ને આવી પરિસ્થિતિના નિવારણ માટે માનવીના હૃદયમાં સમજાવ ને સહાનુભૂતિ પણ જરૂરી છે.

માનવીનું સંવેદનતંત્ર એક વીણા જેવું છે. વીણાના તારને ચોક્કસપણે અડકવાથી જ તેમાંથી સંવાદી સૂર નીકળે છે ને તે કર્ણપ્રિય બને છે. વીણાના તારને આડેધડ બળાવવાથી એ જ તાર બેસર બની જાય છે. માનવી પોતે સંવેદનશીલ બની સામાનાં સંવેદનોને સુપેરે સમજવાનો પ્રયાસ આદરવામાં આવે તો ક્રોધનું સામ્રાજ્ય અવશ્ય વિક્ષીન થઈ શકશે એમ હું સ્પષ્ટ માનું છું.

M. N. CHAMPANERIA

B. E. Civil (HONS), A. M. I. E. (INDIA)

JANAK ENTERPRISE

1/29, NAVJIVAN CO-OPERATIVE HOUSING SOCIETY,
LAMINGTON ROAD, BOMBAY-400 008

જીવનસંજીવની આશા

શાસ્ત્રીજી

જીવનમાં કોઈ ને કોઈ પ્રકારની નિષ્ફળતા મળતાં માનવી સ્વાભાવિકપણે જ નિરાશ થઈ જાય છે, પરંતુ કહેવાયું છે કે કંઈ લાખો નિરાશામાં એક અમર આશા છુપાયેલી છે. એ આશાને ચરિતાર્થ કરવા માનવીનું મન અડગ-દૃઢ નિશ્ચયથી સભર હોવું જરૂરી છે. એક કવિએ કહ્યું છે કે મેરુ એટલે કે પર્વત ડગી જાય, પણ જેનાં મન ડગી શકતાં નથી અર્થાત્ જેનું મન અડગ છે તે જ જીવનમાં વિકાસ-પ્રગતિ સાધી શકે છે.

મનુષ્યને જ્યારે નિષ્ફળતા મળે ત્યારે તે ખેવડા ઉત્સાહથી તે પ્રવૃત્તિમાં પુનઃ ઝંપલાવે તો તેને નૂતન આશાનું કિરણ અવશ્ય દેખાય છે, એટલું જ નહિ, પ્રભુની કૃપા-પ્રેરણાની પ્રસાદી પણ પ્રાપ્ત થાય છે. નિષ્ફળતાની પ્રાપ્તિ પછી પણ જે તે પ્રવૃત્તિને-કાર્યને સધન-સતત અને નિરંતર બનાવી ઈશ્વરની સહાયની ચામના કરવામાં આવે તો અવશ્ય એ નિષ્ફળતા સફળતામાં, નિરાશા આશામાં પરિવર્તિત થયા વિના રહેતી નથી.

મનુષ્ય નિરાશ થતાં તે નિરુત્સાહ ને ચેતનાવિહીન બની જાય છે, પણ પરમતત્ત્વમાં શ્રદ્ધા-વિશ્વાસ મૂકી સારા લાગતા કે માઠા લાગતા, કોઈ પણ પ્રસંગમાં તે સ્પષ્ટાની મરજીનો સ્વીકાર કરતાં શીખે તો લાખો નિરાશામાં છુપાયેલી પેલી અમર આશા અવશ્ય ઝળકી શકે છે.

પ્રભાત થતાં અગાઉ જેમ રાત્રી વધુ કાળી લાગે છે-વીતતી રાતનો અંધકાર વધુ ગાઢ લાગે છે તેમ જીવનમાં પણ જ્યારે ચારેકોરથી ઘેરા અંધકારની અનુભૂતિ થાય ત્યારે પ્રકાશ ઊગવાની ધડી નજીક આવી રહી છે, પરમાત્માની કૃપા-સહાય અવશ્ય આવી જ મળવાની છે, હારીશ તો પણ સારા માટે, ડૂબીશ તો પણ સારા માટે એવી પરમાત્માની શક્તિમાં, તેની મરજીમાં શ્રદ્ધા-વિશ્વાસ મૂકી, નિબના શ્રેયની-કલ્યાણની આત્મપ્રતીતિને દૃઢ બનાવતાં રહીએ તો ઘેર નિરાશામાં આશા અમર બની જીવનને ઉજ્જવળ બનાવવા અવશ્ય આવી પહોંચે છે એમાં શંકા નથી.

પરંતુ તે પૂર્વે પ્રખર કસોટીમાંથી પસાર થવું પડે છે. ઈશ્વર તો નિરાધારનો આધાર છે. નિર્બળનું બળ રામ અવશ્ય બને છે. નિરાશાની પળોમાં માનવી નિર્બળતાનો સહજપણે અનુભવ કરે છે ત્યારે પરમ શક્તિશાળી ઈશ્વરની અસીમ ને અનન્ત શક્તિનાં-દર્શન કરી શકે, અડગ શ્રદ્ધા-વિશ્વાસ મૂકી શકે તો તેનામાં જરૂર નૂતન આત્મબળ પ્રકટી શકે છે, જેથી નિરાશાનાં વાદળો આશાની-સફળતાની અમી વર્ષા કરી વિખેરાઈ જશે.

જીવનમાં ઇષ્ટ અને અનિષ્ટ, સુખ ને દુઃખ, ટાઢ ને તડકો, રાત ને દિવસ સાથે રહેલાં જ છે તેવું જ આશા-નિરાશાનું પણ છે. પરંતુ જેનું ધ્યેય, જેનો આદર્શ લક્ષ્યમય જીવનવિકાસ કાળેનો છે, તેવાઓને તો લાખો નિરાશામાં પણ અમર આશાનું પ્રવર્તન થતું દેખાવાતું જ છે.

ભૌતિક જીવનને ટકાવી રાખવા, જીવનવ્યવહારને સરળ ને સહજ બનાવવા, આધ્યાત્મિક પન્થે પ્રયાણ કરી ઈશ્વરપ્રાપ્તિનો પુરુષાર્થ આદરવા નિરાશાનાં જળાને ખંખેરી નાખી અમર આશાના અમૃતની પ્રાપ્તિ માટેની આત્મપ્રતીતિને પ્રબળ ને પ્રખર બનાવતાં રહીશું તો જીવનમાં અવશ્ય સુફળ ચાખવા મળશે.

દા. ત. એક વિદ્યાર્થી પરીક્ષામાં નિષ્ફળ નિવડ્યો. તે સ્વાભાવિકપણે જ નિરાશ થઈ જાય છે, પરંતુ જો તે નિરાશાનાં વાદળોને ખંખેરે જ નહિ તો? સતત અભ્યાસનો પુરુષાર્થ આદરી પુનઃ પરીક્ષા આપવા કટિબદ્ધ ન બને તો? કોઈ સંજોગોમાં તેની એવી નિરાશા ચાલી શકે તેમ નથી જ નથી તે સમજી શકાય છે કારણ કે અભ્યાસ કરતાં કરતાં આગળ વધી ચોક્કસ પદવીને તેણે પામવાનું છે. જીવનના શ્રેય અને પ્રેય અર્થે એવી પદવી તેને માટે અનિવાર્યપણે આવશ્યક બની રહે છે.

ઉપાસનાની બાબતમાં પણ એવું જ છે. દૈનિક ઉપાસનાનો કમ આઠવાં પછી, ઇષ્ટની કૃપાની અનુભૂતિ ન થાય ત્યારે પણ નિરાશ ન થતાં, તેને પરિપૂર્ણ કરવા, સિદ્ધ કરવા મધ્યા કરવું પણ જરૂરી છે. માનવીની કોઈ પણ પ્રકારની ધ્યેયસિદ્ધિ કે સફળતા પ્રાપ્ત થવી તે તેના હાથની વાત નથી જ નથી. જે મનુષ્યના હાથની વાત નથી તે અંગે શોક કરવો પણ વ્યર્થ છે. જો કે આ પ્રકારનું મનોવલણ કેળવવું ખૂબ જ દુષ્કર કાર્ય છે, પણ એ દિશામાં મનને કેળવ્યા કરવાથી તેમાં વધતે-ઓછે અંશે અવશ્ય સફળતા મળી શકશે તેમાં શંકા નથી. આવું મનોવલણ-માનસિક અભિગમ માનવીને ભૌતિક સફળતાની પ્રાપ્તિ માટે, ઇષ્ટની કૃપાની પ્રાપ્તિ માટે કે ઈશ્વરપ્રાપ્તિ માટે વિશેષ જરૂરી હોય તેમ લાગે છે. નિરાશાને ખંખેરવાનો પુરુષાર્થ ઇષ્ટ માટેની શ્રદ્ધા અને શરણાગતિને અવશ્ય દબીભૂત કરી શકશે એમ હું માનું છું.

મારી દષ્ટિએ અતૂટ આશાનો સંચાર મનુષ્યના-માનવીના જીવનમાં, તેના અસ્તિત્વમાં સતત થતો રહેવો જરૂરી છે. આશા માનવીના જીવનની સંજીવની છે, સારભૂત તત્ત્વ છે. એક આવશ્યક ને અનિવાર્ય અંગ છે. આશા એ માનવીનો સૂક્ષ્મ મનોવ્યાપાર છે. કલ્પના કરી જુઓ કે નિરાશ થયેલા માનવીમાં જો આશાનો સંચાર જ ન થાય તો?

માનવીની આશા પ્રભાતના પ્રકાશની પ્રતીતિ કરાવે છે. જીવન જીવવાનું બળ આપે છે, ગમે તેવા કારમાં આઘાત કે જીવનની વિષમ પરિસ્થિતિમાં આશા જ માનવીમાં શક્તિનું સિંચન કરે છે-એક નૂતન શક્તિનું. નિબંધના જીવનને, જીવનના સુખને, શાંતિને, સ્વસ્થતાને, સ્થિરતાને ગ્રસી જવા મોં ફાડીને કાળોતરા નાગની ફેણની જેમ વિકટતાઓ સામે આવી ઊભી રહે છે ત્યારે આશાના આધારે અંકૂત થયેલી પેલી નૂતન શક્તિનું બળ પેલી વિકટતાઓના પાશમાંથી છટકવાનો, એમાંથી બહાર નીકળવાનો ઉદ્દેશ દર્શાવે છે, જે આશાની નાનીસૂની ફલશ્રુતિ તો નથી જ નથી.

આ તો માત્ર ભૌતિક પાસાની જ વાત થઈ. આધ્યાત્મિક ક્ષેત્રે પદાર્પણ કરી ઇષ્ટને શરણે જવા, તેની ઉપાસના આદરવા પણ આશા જરૂરી છે. જીવનમાં કોઈક ઇષ્ટની એટલે કે ઉચિત-યોગ્ય-અપેક્ષિત-અભિપ્રેત બાબત-ધ્યેય-આશા જાગે તો જ, તેની પ્રતીતિ થાય, તો જ પરમતત્ત્વના આશ્રયે જવાનું સૂઝે છે. એ આશ્રય લીધા પછી તરત જ કંઈ તેની અર્થાત ઉચિત-યોગ્ય છે તેની-ઈશ્વરની અનુભૂતિ થતી નથી. ઈશ્વર તમને અપનાવી તો લે છે જ, પણ મનુષ્યનું પારખું કરવા તેની કસોટી પણ કરે છે. જેમ જેમ તેનામાં શ્રદ્ધા અને શરણાગતિ દૃઢ ને નિરંતર કરવા છતાં કદાચ ઉપાસનાકીય કોઈ પરિણામ કે પરિભાણ પ્રાપ્ત ન પણ થાય ત્યારે માનવીના અંતરની ઊંડી આશા જ તેની શ્રદ્ધા ને શરણાગતિને ટકાવી રાખવા, બળવત્તર બનાવવા સહાયરૂપ થઈ શકશે એમ મને લાગે છે.

આ આશા એક સૂક્ષ્મ ભાવપ્રવર્તન છે. તે કેવળ અનુભૂતિનો વિષય છે. અંતરમાં જ તે ઉદ્ભવે છે ને ત્યાં જ તે વિકીન પણ થાય છે. આશા અસ્તિત્વના અણુએ અણુમાં વ્યાપી વળે છે ને અણુએ અણુમાંથી વિકલ્પ પણ પામે છે. મનુષ્યના અંતરમાં-અસ્તિત્વમાં આશાનું સતત પ્રવર્તન રાખવા માનવીનું

આંતર સામર્થ્ય જરૂરી છે. કારણકે પર્વત પરથી ધોધમાર વહેતી સરિતાના સલીલ 'પ્રવાહની જેમ આશાનો ધોધ પણ એકદમ વહેવા માંડે છે. આશાના પ્રચંડ ધોધને અંતરમાં-અસ્તિત્વમાં વહેવડાવવા અને ધારણ કરી રાખવા સુધ્ધા પણ આંતરસામર્થ્ય જરૂરી છે.

બીજું કારણ એ છે કે આશાના પ્રચંડ પ્રવાહમાં તણાતો મનુષ્ય માત્ર એ હાથ જાડી એસી જ રહે તે ઉચિત નથી. આશાનો એ પ્રવાહ પરમ શાતાકારી ને આહ્વાદક હોય છે-તો એમાંથી પ્રમાદ-આળસ જન્મવાની પૂરેપૂરી શક્યતા છે-સંભાવના છે. મનુષ્ય માટે પ્રમાદ-આળસ તો હાનિકારક છે. પુરુષાર્થ એ તેનું પરમ કર્તવ્ય છે. આશાના પ્રવર્તનમાંથી-પ્રવાહમાંથી તે નૂતન બળ, શક્તિ મેળવી લે તે પૂરતું છે, પણ એ બળ ને શક્તિને આધારે તેણે પોતાના લક્ષ્ય તરફ-ધ્યેય તરફ ડગ ભરવાની શરૂ કરી દેવાની છે. આશાને આધારે જીવનધ્યેયની પ્રાપ્તિના માર્ગમાં આવતા અન્તરાયોને સૂઝ ને સમજશક્તિથી પાર કરી અન્તિમ લક્ષ્યને પામવાનું છે.

જીવનના ક્ષેત્ર ને પ્રેય-અન્નેની પ્રાપ્તિ માટે આશા એક ઉપકરણ છે, માધ્યમ છે, નિમિત્ત છે, સાધન છે, સાધ્ય તો છે જીવનની સફળતાને પામવાનું, પરમતત્ત્વની પ્રાપ્તિના માર્ગમાં પ્રગતિ કરવાનું અને પરમતત્ત્વને પામવાનું.

મા ગાયત્રીની કૃપા અને પૂ. શાસ્ત્રીજીના આશિષ અમ સૌ
પર અવિરતપણે વરસતા રહેા એવી અભ્યર્થના સહિત

**NARENDRA
PROCESSING
INDUSTRIES**

Tele. : Factory : 41177 * Resi. : C/o 42689

33-1, Plot No. 1, Behind Sub-Jail, Khatodra,
SURAT - 395 002

સથવારાની હૂંફ

મનુષ્યના સામાન્ય જીવનવ્યવહારમાં વિવિધ પ્રકારની મુશ્કેલીઓ આવવાથી જીવનમાં હતાશા-નિરાશા-કંટાળો આવી જાય છે, જીવન ક્ષિણ જાય છે. અંતરમાં સતત ખિન્નતા જ ઉભરાય છે. ઉપાસનાને પન્થે વળેલા માનવીના જીવનમાં આવતી નાની-મોટી મુશ્કેલીઓ-આડખીલીઓ જીવનના-ઉપાસનાના સહજ-સ્વાભાવિક આનન્દને નષ્ટ કરી દે છે તે જીવનને એક બોજરૂપ બનાવી દે છે.

ગુરુદેવનો સમ્પર્ક, તેમનો આદેશ, તેમના આશીર્વાદ ને માર્ગદર્શન માનવીના-ઉપાસકના જીવન-વ્યવહારને સરળ ને સુલભ બનાવી દે છે. એ સરળતા ને સુલભતાને કારણે જીવન જીવવા જેવું લાગે છે.

જીવનના પ્રત્યેક વ્યવહારો સરળ ને સહજ બની જીવન એકધારી ગતિએ પસાર થતું રહે તે જ મનુષ્યજીવનની મોટામાં મોટી સફળતા લેખાય.

મનુષ્યનાં કર્મોની ગતિ ખૂબ ક્ષિણ હોય છે. એને પરિણામે નિર્માણ પામતી પરિસ્થિતિઓ જીવનને ક્ષિણ બનાવી દે છે. જીવનની સ્વાભાવિક ગતિમાં અવરોધ જિપ્ત ન કરે છે. ગુરુદેવનો આદેશ, માર્ગદર્શન અને તેમના સાન્નિધ્યની-તેમના સથવારાની હૂંફ જીવનની સ્વાભાવિક ગતિમાં આવતા અવરોધને દૂર કરી જીવનને સરળ બનાવી દે છે.

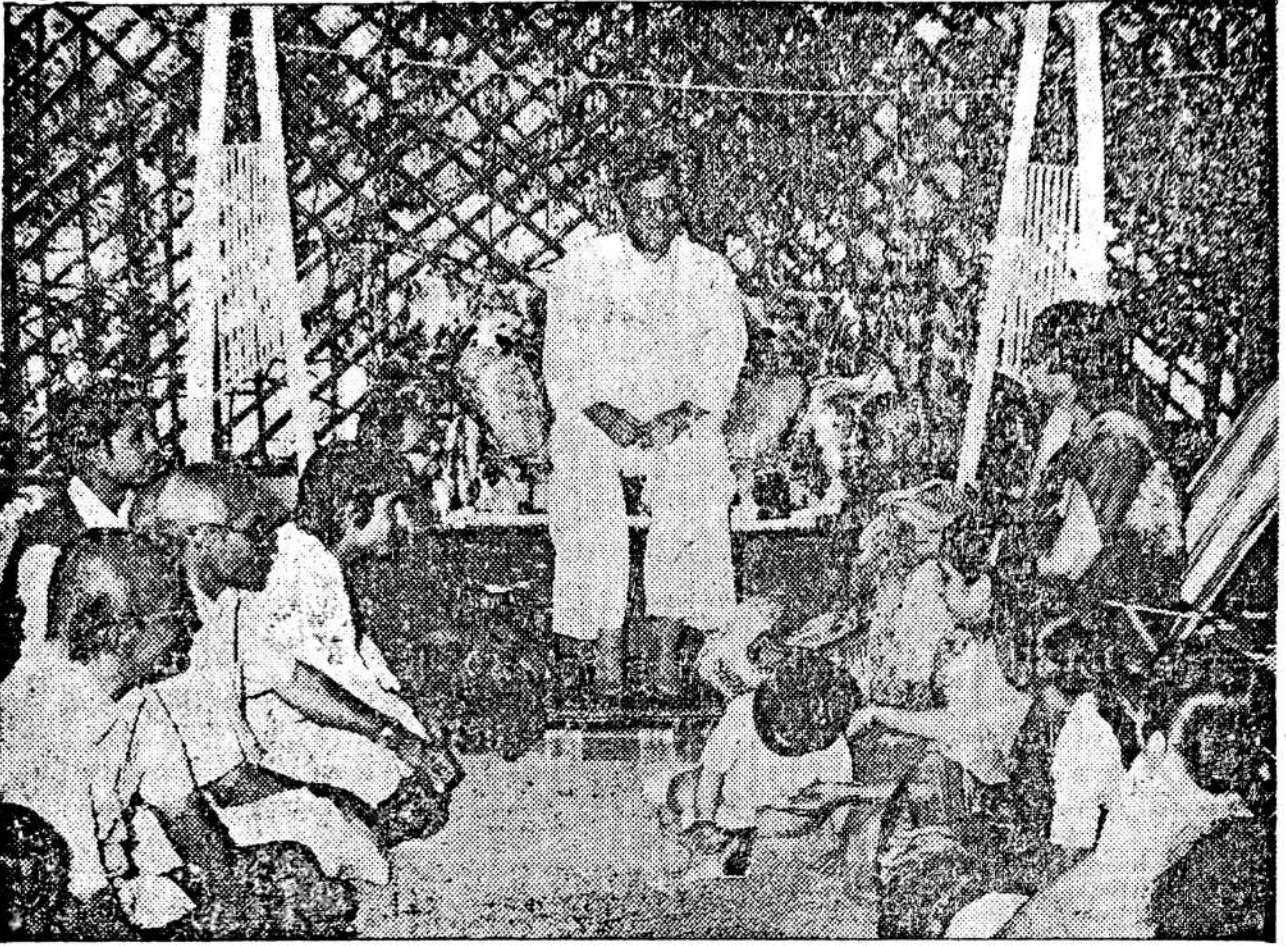
જીવનની આવી સરળતા પ્રાપ્ત કરેલા શ્રી સોની તેમનો અનુભવ વર્ણવતાં જણાવે છે કે, પૂજ્ય ગુરુજી શાસ્ત્રીજી પાસે આશરે ૭-સાત વર્ષોથી નિયમિત આવું છું. મહિનામાં એક-બે કે તેથી વધુ વાર તેમને મળી મારી અંગત મુશ્કેલી રજૂ કરી તેમનું માર્ગદર્શન મેળવું છું.

હું પ્રથમ વાર ગુરુદેવને મળ્યો ત્યારે ખૂબ આર્થિક મુશ્કેલીમાં હતો. મેં તેમને મારી આ મુશ્કેલી જણાવી. તેમણે મને ગાયત્રી-મંત્રની પાંચ માળા કરવાનો આદેશ આપ્યો. તેમના આદેશને નિત્યક્રમ બનાવી દીધો. અઠવાડિયે-પંદર દિવસે તેમને મળતો. મારી પરિસ્થિતિમાં કોઈ ફરક પડતો નહિ. જ્યારે જ્યારે હું તેમને મળવા જતો ત્યારે માળા ચાલુ રાખવા અને માતાજીમાં શ્રદ્ધા રાખવા જણાવતા; પરંતુ હું ખૂબ જ મુશ્કેલીમાં હતો તેથી વારંવાર તેમની પાસે જઈ મને જેમ અને તેમ જલ્દી રાહત થાય તે માટે તેમને વિનંતી કરતો. આશરે ત્રણ-ચાર મહિને મને રાહત લાગવા માંડી. મારાં શબ્દો કામો સરળ બનવા લાગ્યાં. તેની જાણ પછી હું પૂજ્યશ્રી સમક્ષ રૂબરૂમાં કરતો. તેઓ તો મા લગવતી ગાયત્રીની કૃપાને જ ચિરદાયતા.

ત્યાર બાદ મારી નોકરીમાં ખટખટ વધી. મારા ઉપરી અધિકારી મારા પર નારાજ રહેતા. એમાં પણ મને અચાનક એકદમ રાહત થઈ ગઈ હું માતાજી ને ગુરુદેવની કૃપા સમજી મારો નિત્યક્રમ ચાલુ રાખતો. મારા અંગત જીવનમાં પણ મુશ્કેલીઓની પરંપરા સર્જાઈ. ક્યારેક ક્યારેક હું ખૂબ જ નિરસ થઈ જતો. પરંતુ સાંસારિક જવાબદારી નિભાવવા સિવાય મારી પાસે કોઈ આશો નહોતો. મારાં માતૃશ્રીને પગે વા હોવાથી તેઓ સ્વતંત્રપણે ચાલી શકતાં નહિ. હું તેમના માટે અવારનવાર જીવનજીન લઈ આવતો. જળની સાથે ગુરુદેવે સૂચવેલ અશ્વગંધાચૂર્ણ મધ સાથે લેવાથી તેઓ ટેકેટકે ફરી રાહત થયાં. જે કે તેઓ સ્વતંત્રપણે ચાલી શકતાં નથી. છતાં રાહત તો થવા લાગી જ છે. આજપર્યંત અનેક મુશ્કેલીઓમાં અમને માર્ગદર્શન અને રાહત મળ્યાં છે.

પૂજ્ય ગુરુદેવના સાન્નિધ્યની પળોમાં.....

એક દિવસ અમે સૌ ગુરુદેવના સાન્નિધ્યમાં તેમના નિવાસસ્થાને કૂટિરમાં બેઠા હતા. દર્શનાર્થીઓ-મુલાકાતીઓની અવરજવર ચાલુ હતી. સત્સંગના આશયથી, સન્તના-ગુરુના સાન્નિધ્યની પળોનો આનન્દ માણવા કેટલાક ભક્તો બાજુ નિરાંતે બેઠા હતા. શાસ્ત્રીજીના બીતરની પ્રશ્નપત્રિ આલ્ય વાતાવરણમાં પણ ફેલાયેલી અનુભવાતી હતી. થોડી થોડી વારે સૌરભનો પણ સરસ અનુભવ થતો હતો. ત્યાં બેઠેલા એક મુલાકાતીને ગુરુદેવે તેમના અખરઅંતર પૂછ્યા. પ્રત્યુત્તરમાં પેલા મુલાકાતી કશું પણ બચાવે તે પહેલાં જ શાસ્ત્રીજીએ કહ્યું,

‘જે કોઈ વ્યક્તિ પરમતત્ત્વના આશ્રયે-માતાજીના શરણે જાય છે તેના પર તેમની કૃપા-આશિષ તો વરસે જ છે, પણ તે ક્યારે વરસશે તેનું કોઈ ગણિત કે કોઈ નિશ્ચિત સમય નથી હોતો. તે આપણી બુદ્ધિની બહારની વાત છે. એને વરસવું હોય છે ત્યારે તે સ્વયં આપોઆપ જ વરસી પડે છે તેની આપણને અખર પણ નથી પડતી. આપણે તો માત્ર માતાજીની-આપણા ઇષ્ટની-પરમતત્ત્વની શરણાગતિ સ્વીકારવાની છે. પછી જે થવાનું હોય તે થાય. માતાજીની શક્તિ અસીમ છે. એની કૃપા અપરંપાર છે.’ ...

પેલા મુલાકાતી તરફ એક દષ્ટિપાત કરી તેઓ ફરી અંદર સરી પડ્યા હોય તેમ લાગ્યું.

પરમતરવની અનુભૂતિ થવાની બાબત પરત્વે ગુરુદેવે યોગ્ય પ્રકાશ પાડ્યો. ગુરુદેવે શ્રદ્ધાના દીપની જ્યોત પર ઐહિક આકાંક્ષાના વળેલા મોગરાને ઉખેડીને શ્રદ્ધાની જ્યોતને વિશેષરૂપે પ્રજ્વલિત બનાવી !

આમ વાત ચાલતી હતી તેવામાં સતીશભાઈએ કૂટિરમાં પ્રવેશ કર્યો. ગુરુદેવના ચરણોમાં પ્રણામ કરી તેમણે ખેડક લીધી. મેં તેમને વાતનો દોર સાંધી આપવા ગુરુદેવના ઉપરોક્ત શબ્દો કહી સંભળાવ્યા. તેમણે વાતમાં સૂર પુરાવતાં માતાજીની અપરંપાર શક્તિ ને એ શક્તિના સંવાહક શાસ્ત્રીજીની સિદ્ધિ અંગે પોતાનું મન્તવ્ય વ્યક્ત કરવા તેમણે જે પ્રસંગો અમને કહી સંભળાવ્યા તે અત્રે રજૂ કરીએ છીએ. સતીશભાઈએ એક પ્રસંગ વર્ણવતાં જણાવ્યું, કે—

“એક વખત કાચની ખોટલ કૂટી જતાં મારી દીકરીને આંગળીમાં કાચ વાગ્યો. લોહીની ધાર વહેવા લાગી. ધા ધણો ઊંડો હતો. તખીખી સારવાર શરૂ થઈ. ડૉ. મધુભાઈ ડૉક્ટરે પાંચ ટાંકા લીધા અને નસના સ્પેશ્યાલિસ્ટ પાસે જવા કહ્યું. ધણા લાંબા સમય સુધી સારવાર લીધી, ધા તો ડુઝાઈ ગયો, પણ આંગળી સીધી ન રહી શકે. આંગળી ટટાર જ ન થઈ શકે. કોઈ વસ્તુનો આધાર ખસી જાય ને તે પડી જાય તેમ આંગળી પડી જ જાય. પછી એને પકડીને સરખી કરીએ એટલે તે સીધી-ટટાર થાય પણ પાછી પડી જાય. ધણા નિષ્ણાત તખીખોને બતાવ્યું પણ કોઈએ સરખો ખુલાસો ન કર્યો. જે તખીખોએ ઉપાયો દર્શાવ્યા તે ધણા ખર્ચાળ હતા ને તેમ છતાં તે સાડું થાય જ કે કેમ તે એક પ્રશ્ન હતો. શું કરવું અને શું ન કરવું તેની ગડમથલમાં અમે સૌ હતા એટલે માતાજીને કે આમને (શાસ્ત્રીજી તરફ અંગુલિનિર્દેશ કરી) ખખર પડી ગઈ હશે ને કંઈ સંકેત-પ્રેરણા થયા હશે તે મને એક દિવસ વિચાર આવ્યો કે આ અંગે ગુરુદેવને વાત કરી જોઉં. આવા વિચારથી મેં એક દિવસ ગુરુદેવને આ સઘળી હકીકતની જાણ કરી. મારી વાત તેમણે ખૂબ જ શાંતિથી સમ્પૂર્ણ સંભળી. મેં જેવી વાત પૂરી કરી કે તરત જ, પળના-ક્ષણાર્ધના પણ વિલાંબ વિના તેમણે મને કહ્યું, “તમે એને લઈ આવજો ને! માતાજીની કૃપા-મરજી હશે તો તરત જ સરખી થઈ જશે.”

ગુરુદેવની આજ્ઞાનુસાર હું મારી દીકરીને લઈને ગુરુદેવ પાસે આવ્યો. મારી દીકરીને વાતસલ્યથી તેમણે નજીક ખોલાવી પૂછ્યું, ‘ખોલ કયા હાથની આંગળીએ તકલીફ છે?’ મારી દીકરીએ આંગળી બતાવવા હાથ લાંબાવ્યો ને જે આંગળીએ ઈજા થયેલી તે પણ બતાવી. ગુરુદેવે આંગળી હાથમાં લીધી ને હાથ ફેરવતાંની સાથે તેમણે કહ્યું, ‘સરખી થઈ ગઈ; વજન ઊંચકી જુઓ’ વજન ઊંચકી પણ શકાયું. અમારા આશ્ચર્યનો પાર નહોતો.

તે દિવસે ત્યાં અમદાવાદના ડૉ. મોદી (ગાયનેકોલોજિસ્ટ), ડૉ. વિનોદ શાહ (ડેન્ટીસ્ટ), ડૉ. શ્રીમતી કુસુમ શાહ (ટી. ખી. સ્પેશ્યાલિસ્ટ) પણ ગુરુદેવ પાસે ખેડાં હતાં. તેમના મોઢામાંથી એક સાથે ઉદ્ગાર નીકળી પડ્યા : ‘ગુરુદેવ, તમે તો પાવર જનરેટર છો.’ અમારા સૌના આનન્દનો પાર ન રહ્યો.

આમ સતીશભાઈએ આ પ્રસંગ વર્ણવ્યો ત્યારે તેમની આંખોના ખૂણાઓમાં તરવરી આવેલી આંસુઓની ભીનાશ ને હૃદયનો ભાવોદ્રેક અછતો નહોતો રહેતો. સૌ સ્તબ્ધ બની ગયા હતા. લાજવાળા હકીકત હતી આ. મનુષ્યની પામર બુદ્ધિમાં ન ઊતરે તેવી આ વાત હતી, એક સત્ય હકીકત હતી. વાસ્તવિકતા હતી. સતીશભાઈ જ્યારે આ પ્રસંગ વર્ણવી રહ્યા હતા ત્યારે ગુરુદેવની દૃષ્ટિ કોઈક અગોચર પ્રદેશમાં પહોંચી જઈને કોઈક અલબને નિહાંળી રહી હોય તેમ લાગતું હતું. આ પ્રસંગ જ્યારે વર્ણવાઈ રહ્યો હતો ત્યારે તે તરફ જાણે તેમનું લક્ષ જ નહોતું એમ પ્રતીત થતું હતું. વાતાવરણમાં સ્તબ્ધતા ઊવાઈ ગઈ હતી.

થોડીવારમાં બહેને ધડિયાળ તરફ નજર કરી. ધડિયાળનો કાંટો વ્યાઠ (રાત્રીના) તરફ ગતિ કરી રહ્યો હતો. બહેને ગુરુદેવ સામે જોયું. ગુરુદેવે જાણે રતુતિ-આરતીની મૂક સંમતિ આપી હોય તેમ બહેને ખેઠેલ ભક્તો તરફ એક ધ્વજાચારું કર્યો ને ત્રિપદા ગાયત્રી મહામંત્રના રતરો એક સાથે વાતાવરણમાં ગૂંચળ ગઈયા. મૂલતા હિંચકાને સ્થિર કરી ગુરુદેવના હોઠો પણ પ્રગટપણે છતાં હળવેથી મંત્રોચ્ચાર કરવા લાગ્યા. ભક્તોના એકસામટા ઉચ્ચારણો વચ્ચે પણ ગુરુદેવનો હળવો ઉચ્ચાર સ્પષ્ટ સાંભળી શકાતો હતો. તેમની આંખો બંધ હતી. તેઓ એકદમ ટદાર થઈને હિંચકામાં ખેઠા હતા. ગાયત્રી-ત્રિપદા ગાયત્રી મહામંત્રનો જપ કરવાનો આદેશ આપતા શાસ્ત્રીજી પોતાની બંધ આંખો વડે, સ્થિર, શાંત ને ટદાર મુદ્રાથી સૌ ઉપાસકોને મૂક આદેશ-માર્ગદર્શન આપી રહ્યા હતા કે ઉપાસના કરવા ખેસીએ ત્યારે આમ બંધ આંખોએ, સ્થિર, શાંત ને ટદાર થઈને ખેસવું. એમના બાહ્ય સ્વરૂપમાંથી આવેલ સૂર જાણે વહી આવતો અને સંભળાયો. ઉપાસનાની એક કડી અને લાઘી હોય તેવો અનુભવ થયો. તેમના ચરણોમાં મેં પ્રણામ કર્યા ત્યારે તેમણે મારા હાથમાં પુણ્યો મૂક્યાં. મારી સામે દષ્ટિ કરી આછું સિમત કયું. તેમના એ દર્શનથી મારામાં એક નવી જ શ્રદ્ધાનો સંચાર થયો. મનોમન તેમને પ્રણામ કરતાં કરતાં તેમની કૂટિરના દ્વારમાંથી હું બહાર નીકળી રહ્યો હતો ત્યારે ફરી આશિષની મુદ્રામાં તેમનો હાથ જાંચકાયો. તેઓ માતાજીના-પૂજના ઓરડા તરફ વળ્યા. તેઓ દેખાતા બંધ થયા ત્યાં સુધી હું તેમને જતાં જોઈ રહ્યો.”

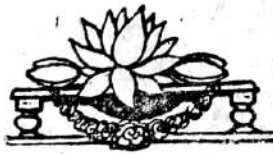

શુભેચ્છા સહિત :

ઘર : ૩૬૫૦૫
ફોન : ૪૨૧૫૪

ડૉ. જયંત વાડીલાલ ગીલીટવાલા

દરેક જાતનો જરી કસબ ગીલીટ કરનાર

ડૉક્ટર જયંત ફેપ્રીકસ

હુવી ફ્રેસ મટીરીયલ્સ પોલીસ્ટર

: ફોન :

પોસ્ટ નં. ૧૩/૧, ખટોદરા
ઉધના રોડ, સુરત

: રહેઠાણ :

૯/૫૬૮ કોલસહીલ રોડ,
સુરત-૧

આત્મગુંજળ

ડૉ. કાન્તિલાલ કાલાણી

હાલપણનો વધુ સારો ઉપયોગ કર્યો ક્યારે કહેવાય ? : અનિત્ય એવા પદાર્થો પાછળ દોડધામ ન હોય, સાંસારિક ઘટનાઓને આંતર મન સુધી ન પહોંચવા દેવાની જાગૃતિ હોય, સુખ-દુઃખ, હર્ષ-શોક, લાલ-હાનિ જેવાં દુઃસ્વપ્નાં અજાણમાં રહેવાની તૈયારી કરી હોય, ભૌતિક સમૃદ્ધિ પર મદાર ન રાખતાં, આંતરિક સંપત્તિની સતત વૃદ્ધિ કરી હોય, દૈહિક કામનાઓએ પકડે ન કરી હોય, શાશ્વત શાંતિ અને આનન્દ આપનાર પરમ શક્તિની વધુ ને વધુ સમીપ જવાનો નિરંતર પ્રયત્ન કર્યો હોય, જે વસ્તુ કે વિષય બંધનને દબ કરે અથવા મુક્તિ લાણી ન દોરી જાય, તેનો સ્વીકાર કે સંગ ન કર્યો હોય, અન્યને પોતાના કરતાં સારા ગણ્યા હોય, કાર્યમાં કે વર્તનમાં ખોટી ઉતાવળ ન કરી હોય.

મનને તાજગી ક્યારે મળે ? : શાંતિ, આનન્દ, સંતોષ, પરહિત, ભક્તિ અને નિર્દોષ પ્રેમ જીવનને સતત ધન્ય કરતાં હોય, નિર્મળ વિચાર-આચાર હોય, રાગ-દ્વેષ, કામ-ક્રોધ, લોભ-મેહ જેવી વૃત્તિઓ શાંત પડી ગઈ હોય, જીવનની પ્રત્યેક ક્ષણ સમર હોય.

વ્યગ્રતામાંથી કેણુ બચી શકે ? : જેની વિવેકબુદ્ધિ જાગૃત હોય, જેનું અંતઃકરણ શુદ્ધ હોય, જે કાંઈ ને કાંઈ ઈશ્વર પ્રીત્યર્થે કરતો હોય, જે નિઃસ્વાર્થી, નિખાલસ, નિર્લોભી, નમ્ર અને નિર્દોષ હોય, જેને દુન્યવી પદાર્થ માટે કંપના ન હોય.

જીવનની કપરી લડાઈઓ કઈ ? : નિરંકુશ વૃત્તિઓને અંકુશમાં લાવવાની, આંતરિક શત્રુઓની તાકાત ક્ષીણ કરવાની, સંકુચિતતામાંથી વ્યાપકમાં જવાની અથવા અદ્યપમાંથી જુમામાં પહોંચવાની.

રોજબરોજના જીવનમાં શાંતિ જોઈતી હોય તો શું કરવું ? : વ્યવસ્થિત અને નિયમિત જીવન કરી દેવું. અન્યની ભાજગડમાં ન પડવું. ચિત્તને અંદરની ચેતના પર એકાગ્ર કરી હાથમાં લીધેલ કાર્યમાં રોકાવું, ક્ષણજીવી પદાર્થોમાં સુખ ન શોધવું, વાણી પર સંયમ રાખવો, વ્યવહારમાં ચોખ્ખા રહેવું, આજસ કે પ્રમાદ ન સેવવા, કલેશ તેમ જ કંકાસથી અદ્ધા રહેવું, અન્યને શાંતિ અને આનન્દ મળે તેની સતત કાળજી રાખવી, નિરર્થક ચિંતાઓ, બિનજરૂરી વાતો અને ખોટાં વળગણો ન કરવાં.

લાલસાનું મૂળ શું ? : ચંચળ મન, બહારથી સુખ મળશે એવી અણસમજ, આજસ, અસંતોષ, લાલ, સ્વલાવ પ્રત્યે પરાધીનપણું.

સદ્ગુણોને શોભાયમાન કરનારો ગુણ કયો ? : ધૈર્ય.

માણસમાં કેટલું હીર છે એ ક્યારે બબર પડે ? : કસોટીકાળે, આપત્તિ સમયે, પ્રતિકૂળ સંયોગોમાં અથવા બધાં પાસાં અવળાં પડવા માંડે ત્યારે, જેમને એ પોતાનાં માની એકો હોય તેમનો સહકાર મળતો બંધ થઈ જાય ત્યારે.

ગુણોના વિકાસ માટે શું આવશ્યક ? : અખંડ જાગૃતિ, દબ નિશ્ચય, જે તે ગુણની વૃદ્ધિ

માટે નિરંતર ઉદ્ભવ, ખંત, સંતસમાગમ અને સદ્ગ્રંથોનો અભ્યાસ, બાલ્ય અને આંતરજીવનને તપાસતાં રહેવું એટલે કે આત્મનિરીક્ષણ કરતા રહેવું.

જીવનમાં હુજીવારા ક્યારે અનુભવાય ? : સરળતા અને શુદ્ધિનો નિત્ય સથવારો, ઇચ્છા-ઓના મહેલ ન રચવાની આદત, જરૂરિયાતવાળી વસ્તુઓ અપૂરતી રાખવાની વૃત્તિ, નિયમિતતા અને સુખડતાવાળું દૈનિક જીવન, ચોખ્ખો વ્યવહાર.

અન્તર્મુખ થવા શોમાંથી બચવું જરૂરી ? : ક્ષયભંગુર આકર્ષણોમાંથી, પટલાઈ કે પંચાતોમાંથી, બિનજરૂરી દુન્યવી વ્યવહારોમાંથી, નિર્ચક વાતો, ચર્ચાઓ કે ગપસપમાંથી, આજ્ઞા-પ્રમાદમાંથી.

ચિત્ત ક્યારે પ્રસન્ન રહે ? : અન્તઃકરણ શુદ્ધ હોય, સંતોષ અને શાંતિ હોય, સ્તુતિ-નિંદા, સુખ-દુઃખ, હર્ષ-શોક જેવા દ્વન્દ્વોથી અળગાં રહેવાની જાગૃતિ હોય, કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, મદ અને ઈર્ષ્યા જેવી વૃત્તિઓ સુપ્રુપ્ત હોય, અહંના ધમપછાડા શાંત થઈ ગયા હોય.

આપણી અંદર શ્રદ્ધાની સરવાણી કૂટી છે તેની જાણ શી રીતે થાય ? : બહારથી સુખ મળશે એ ભ્રાંતિ તૂટી જાય, પરાવક્ષંબન વૃત્તિ શાંત થઈ જાય, બાલ્ય દોડધામ કરવાનો ભાવ ન રહે, મનમાં સ્થિરતા અને દૃઢતા આવી જાય, અકળ આનન્દ અનુભવાય, બહારનાં પ્રમાણો શોધવા બુદ્ધિ તત્પર ન થાય કે એવાં પ્રમાણોની અપેક્ષા ન રાખે.

પોતાનામાં ઘૃણાનો ભાવ હોય તો તેનો કયાં ઉપયોગ કરવો ? : પોતાના દુર્ગુણો અને અવળચંડાઈઓ પ્રત્યે, પોતાનામાં ઉદ્દલવતી વાસનાઓ અને પાપવૃત્તિઓ પ્રત્યે, ઈર્ષ્યા અને દ્વેષબુદ્ધિને દૂર કરવા, અહંકારને ખોખરો કે છુટ્ટો કરવા, મારાપણાનો ભાવ, સંકુચિતતા કે સ્વાર્થને પાંચળા બનાવી દેવા.

સદ્ગુણોને વૃદ્ધિ પામવાની અનુકૂળતા ક્યારે મળે ? : સંકટો, આપત્તિઓ અને દુઃખોમાં, લાલચો અને ઉશ્કેરણીઓ વચ્ચે, અપમાન, નિંદા, ખામેશી, વિરોધ, તિરસ્કાર વગેરેની હાજરીમાં, ધીરજથી પ્રાંતકૂળતાઓ વેઠવાની તૈયારી વેળા, સંતો અને અનુભવી પુરુષોના સમાગમમાં.

શાંતિ પ્રાપ્ત કરવાની ગુરુઆવી કઈ ? : તૃષ્ણાઓનો ત્યાગ.

વ્યક્તિ સાથે સંબંધ જોડતી વેળા શું કાળજી રાખવી ? : તેના આંતરિક ગુણો ખ્યાલમાં આવે તેની, તેનામાં નમ્રતા, ચૈર્ય, સ્મૃત, સત્યને સમજવાની તાલાવેલી, હૃદયની વિશાળતા, નિષ્ઠા, ઉદ્ભવવૃત્તિ, સાહસિકતા વગેરે ગુણો છે કે નહીં તે જોવું. તેની આંતરિક સમૃદ્ધિ સારી હોય પછી બાલ્ય બાપતો ગોણ બની જાય છે. તેની ચાલચલગતની, તેની આદતોની અથવા ટેવોની, તેનું મિત્રમંડળ કેવું છે અને તેનું જીવન-ધ્યેય શું છે તેની.

મહેનત કરવા છતાં બધું અવધું હિતરતું હોય તો શું કરવું ? : યોગ્ય દિશામાં મહેનત થઈ રહી છે કે નહીં તે સાવધાની રાખી તપાસવું, પરિણામ હાથવેંતમાં છે એમ સમજી પુરુષાર્થ ચાલુ રાખવો, હિંમત ન હારવી, એક યોજના નિષ્ફળ જવાથી જીવન ખતમ થઈ જતું નથી એવી સમજ હાજર રાખવી, નિરાશ કે નિરુત્સાહી થયા વિના કયાં બૂલ રહી જાય છે તે શોધવાનું ચાલુ રાખવું.

જ્ઞાનગોષ્ઠિ

પ્ર૦ જ્ઞાનપ્રાપ્તિ કઈ રીતે થઈ શકે?

ઉ૦ મારી દષ્ટિએ જ્ઞાન કરતાં અજ્ઞાન વધુ શ્રેષ્ઠ છે. જ્ઞાન અનન્ત છે. એનો કોઈ છેડો જ નથી. જ્ઞાન નેતિ નેતિ-આ નથી, આ નથી એવી એક પછી એક ક્ષીણોની સુદૈર્ઘ્ય શું ખલા છે. જે સતત રણઝપટ્યા કરે છે. એમાંથી કશા નિષ્કર્ષ પર આવી શકાતું નથી.

અહીં પહેલો પ્રશ્ન તો એ ઊઠે છે કે જ્ઞાન એટલે શું? મારી દષ્ટિએ જ્ઞાન એટલે જાણવું-જાણકારી-માહિતી-પરમતત્ત્વની ઉપાસના અંગે, તેના સ્વરૂપ અંગે, તેના તમામ પાસાં અંગે જાણકારી માહિતી પ્રાપ્ત થવી તે જ્ઞાન. જ્ઞાન-પ્રાપ્તિ.

શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને તો ગીતામાં જો કે કહ્યું જ છે કે 'નહિ જ્ઞાનેન સદશમ્ પવિત્રમિહ વિદ્યતે!' —જ્ઞાન સમાન પવિત્ર ખીજી કોઈ વસ્તુ જ નથી. સ્વયમ્ ભગવાનના મુખમાંથી નીકળેલા આ ઉદ્દગારો છે. પરમતત્ત્વ અંગે તમામ જાણકારી-માહિતી પ્રાપ્ત થઈ જવી તે સદ્ભાગ્યની વાત છે.

પરન્તુ તે જાણકારી-માહિતી પ્રાપ્ત થયા પછી શું? જ્ઞાનપ્રાપ્તિ પછી શું? શું માત્ર જ્ઞાનપ્રાપ્તિથી જ પ્રભુ મળી જશે? શું એટલું જ પૂરતું છે?

મારી દષ્ટિએ એનો પ્રત્યુત્તર હું સમ્પૂર્ણ 'ના'માં આપીશ.

મારા મન્તવ્ય પ્રમાણે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાનું હોતું નથી. જ્ઞાન આપોઆપ જ પ્રાપ્ત થાય છે.

પરમતત્ત્વના-માતાજીના-અસ્તિત્વનો સ્વીકાર કરી, પોતાને ડુએ તે સ્વરૂપનો સ્વીકાર કરીને અર્થાત્ પોતાના ઇષ્ટની ઉપાસનાનો સમ્પૂર્ણ શ્રદ્ધા અને શરણાગતિથી, નિષ્કામ ભાવે, મા-બાળકનો સમ્બન્ધ સ્થાપિત કરી દૈનિક ક્રમ નક્કી કરવો. એટલે કે દરરોજ જ ઉપાસના કરવી. જપ કરવા-કરવા જોઈએ એટલી જ જાણકારી જરૂરી છે. આમ કરવાથી આપોઆપ જ અંતરમાં જ્ઞાનનો પ્રકાશ પથરાશે. પરમ તત્ત્વ પાસે જ્ઞાની બનીને નહિ, અબુધ બાળક બનીને જવાનું છે. એની ઇચ્છા હશે તો તેના (પરમાત્માના) બાળકમાં જ્ઞાન સ્વયમ્-ભૂ આવશે.

સમ્પૂર્ણ શ્રદ્ધા અને શરણાગતિથી અનન્ય ભાવે, મા-બાળકનો સમ્બન્ધ કેળવી નિષ્કામ બનીને જો ઉપાસક દરરોજ નિયમિત ને નિરંતર માતાજીની-પોતાના કોઈ પણ ઇષ્ટની ઉપાસના કરે તો તે દ્વારા પોતાના ઇષ્ટ સાથે-માતાજી સાથે એક પ્રકારનું તાદાત્મ્ય સધાશે. એ તાદાત્મ્યમાંથી, તેની સાથે સાધેલા અનુસન્ધાનમાંથી જ્ઞાનની સરિતા વહી આવીને ઉપાસકના અસ્તિત્વને જ્ઞાનસભર બનાવી દેશે. તેની સાથેના અનુસન્ધાનમાંથી જ્ઞાન આપોઆપ થાય છે. જ્ઞાનપ્રાપ્તિનો પુરુષાર્થ કરવા કરતાં, એની પળોજીમાં ઊતરવા કરતાં તો તમે સૌ દરરોજ ત્રણ અથવા મેં જેટલી કહી છે તેટલી અને તમારાથી વધારે થાય તો વધારે ગાયત્રી-મંત્રની માળા કરો એટલું જ મારું તમને સૌને નમ્ર સૂચન છે.

ગાયત્રી-મંત્રમાં રહેલી પરમતત્ત્વની પ્રાર્થના શું છે, કે અમારી ભુદ્ધિમાં તારું જ્ઞાન સ્થિર થાય, અમને તું પ્રેરણા કર.

આમ, સૌ ઉપાસક-મનુષ્ય માટે દરરોજ મારા ઇષ્ટની-ગાયત્રીની ઉપાસના અચૂક કરવી જ જોઈ એ એટલું જ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે તે પૂરતું છે.

જ્ઞાન મેળવવા માટે અને મેળવ્યા પછી પણ વિનમ્રતા હોવી જરૂરી છે. જ્ઞાનની સાથે આજીવનકાલિ- ઉદ્વેગતા નહિ પણ જીવન, સંસાર ને આધ્યાત્મિકતા-ઉપાસનાની તમામ બાબતો પ્રત્યે ગંભીરતાથી- ગૌરવપૂર્વકના વિચાર ને વર્તન પણ હોવા જરૂરી છે. જ્ઞાન સાથે અંતરની ભક્તિ પણ ભળવી જોઈએ. જ્ઞાન ને ભક્તિ એકમેકના પૂરક છે. વિવેકથી જ જ્ઞાન દીપે છે. ભક્તિ જ્ઞાનપ્રાપ્તિને પરિપૂર્ણ ને હેતુ- કારક-ઉપયોગી બનાવે છે.

જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે પરિપુષ્ટોનો નાશ આવશ્યક બની જાય છે. માનવી પોતાની અંદરના જ શત્રુ- એને દૂર કરે તો દુનિયાદારીનું અને પરબ્રહ્મનું જ્ઞાન આપોઆપ જ ઉદ્ભવી શકે છે. એટલું જ નહિ, જ્ઞાન પરમતત્ત્વની પ્રાપ્તિના કેન્દ્રવર્તી વિચાર સાથે સમ્પૂર્ણપણે સંકળાયેલું હોવું જરૂરી છે.

જ્ઞાનપ્રાપ્તિનો હેતુ ગમે તે એક નિષ્કર્ષ પર-એક નિર્ણય પર આવવાનો પણ હોવો જરૂરી છે. કારણ જેટલું વધારે જાણીએ તેટલું વધારે ગૂંચવાઈએ છીએ. એક જ બાબત પરત્વે ભિન્ન ભિન્ન મનતવ્યો જાણવાથી સાચું શું, ખોટું શું, શું ન કરવું ને શું કરવું એવી મૂંઝવણ થાય જ છે ને તેથી જ ગમે તે એક નિર્ણય પર આવવું જરૂરી છે ને એ રીતે જ્ઞાનપ્રાપ્તિનો, નિજના અને બન- કલ્યાણાર્થે ઉપયોગ કરીને, જ્ઞાનને દીપ્તિવન્ત બનાવવું જોઈએ.

પ્ર૦ સિદ્ધિ એટલે શું ? સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવા શું કરવું ?

ઉ૦ સિદ્ધિ એટલે આધ્યાત્મિક માર્ગે પ્રયાણ કરી, ઉપાસના કરી, આત્મસાક્ષાત્કાર પ્રાપ્ત કરી ભૂત, ભવિષ્ય અને વર્તમાન-ત્રણે કાળનું જ્ઞાન થવું, પદાર્થ, પાત્ર કે પરિસ્થિતિની પેલે પારના રહસ્યનો તાગ મળવો તે.

પરમતત્ત્વનો સાક્ષાત્કાર પામવો તે પણ સિદ્ધિ. સિદ્ધિ ભૌતિક અને આધ્યાત્મિક-ઉપાસનાકીય એમ અનેકવિધ છે. માનવીમાં-ઉપાસકમાં સાર્વિકતા-પવિત્રતા-ધાર્મિકતા, નીતિપરાયણતા, વિચાર, વાણી ને વર્તનમાં પરિવર્તન આવી તે કુમાર્જેથી સન્માર્ગ તરફ ગતિ કરે તે પણ એક પ્રકારની સિદ્ધિ જ છે.

ઇષ્ટની કૃપા અને પૂર્વનાં સંચિત પુણ્યોનો ઉદ્ધય થાય અને વર્ષોની તો શું, જન્મોજન્મની ઉપાસના હોય તો મનુષ્યને એવી સિદ્ધિ આપોઆપ આવી મળે છે. એવી સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવા કોઈ પુરુષાર્થ કરવાનો રહેતો નથી. એવા પુરુષાર્થમાં પડવું પણ ન જોઈએ.

આ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવી ને તેને જાળવી રાખવી તે ઘણું દુષ્કર કાર્ય છે. આ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થયા પછી જીભ પર લગામ રાખવી આવશ્યક બની જાય છે.

આવી સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કર્યા પછી મનુષ્યમાં કંઈક અહમ્ પણ આવી જાય છે. પોતાનો અહમ્ સંતોષવા તે પોતાની આવી સિદ્ધિને કામે લગાડે છે ને એમાંથી અનેક અનર્થો સર્જાય છે જે ઉચિત નથી. અહમ્ને નામશેષ કરી સિદ્ધિને સમ્પૂર્ણ લોકકલ્યાણાર્થે વાપરવી જોઈએ. તેમ કરવા મનુષ્યમાં પ્રખર આંતરસામર્થ્ય હોવું જરૂરી છે. એ આંતરસામર્થ્યને પ્રાપ્ત કરવાનું સામાન્ય માણસનું ગળું નથી.

મારી દષ્ટિએ તમે સૌ સીધેસીધા મંત્રજપ કર્યે જાવ. એ જ ઇષ્ટ છે. સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવાની ઘેલછામાં પડશો નહિ.

હું નિષ્કામ ભાવ કેળવવાનું પ્રથમથી જ કહેતો આવ્યો છું. એ નિષ્કામ ભાવમાં ઐહિક કે પાર- ભૌતિક કોઈ પણ પ્રકારની પ્રાપ્તિની ખેવનાને જરા પણ અવકાશ રહેતો નથી એ સૌ અચૂક યાદ રાખે.

પ્ર૦ માનવી પોતાની પ્રકૃતિ પર વિજય પ્રાપ્ત કરી શકે ખરા ?

ઉ૦ માનવીમાં જે પ્રબળ હૃદયશક્તિ-દૃઢ મનોબળ હોય, તેનામાં પુરુષાર્થ કરવાની ત્રેવડ હોય, સતત પ્રયત્ન કરવાથી કંટાળતો ન હોય તો તેને માટે કશું જ અશક્ય નથી. માનવીમાં પોતાની જાત પર કાબૂ મેળવવાની-પોતાની જ વૃત્તિ-પ્રવૃત્તિઓ પ્રત્યે સજાગ ને સાવધ રહી તેનું વિશ્લેષણ કરવાની-કરતા રહેવાની ટેવ હોય તો પોતાની પ્રકૃતિ પર જરૂર વિજય મેળવી શકાય છે. સૌ પ્રથમ તો માનવીએ પોતાની પ્રકૃતિને પારખી લેવાની છે. એને નિયંત્રણમાં લેવા પોતે જાતે જ તત્પર થવાનું છે. એ માટે નિરંતર-નિયમિત ધૃષ્ટની ઉપાસના, મંત્રજપ કરતા રહેવાનું છે.

દા. ત. કોઈ વ્યક્તિ કોષી હોય તો તેણે મનને સતત ટકોર કરતા રહેવાનું છે, કે વૃં શાંત રહે, સ્વસ્થ થા.

માનવીએ સ્વયં માનસિક પ્રયાસો આદરી પોતાની જેવી-તેવી પ્રકૃતિ બદલવા સ્પંદનોને અસ્થિતિમાં સાકાર બનાવવાનાં છે. પ્રકૃતિ પર જરૂર વિજય મેળવી શકાશે.

પ્ર૦ જીવનમાં થયેલી કોઈક ભૂલની માતાજી સમક્ષ માફી માગી લઈએ તો માતાજી તે માફ કરી દે ખરા ? એ ભૂલ અન્ધનકર્તા નીવડે ખરી ?

ઉ૦ માતાજી એક ભૂલ માફ તો કરી દે, પણ માફી માગીને પછી ભૂલોની પરંપરા જ કરતા રહીએ તો ઉચિત નથી.

આપણી ભૂલના ભોગ આપણે જ બનીએ છીએ. એનું પરિણામ પણ જે આવે તે ભોગવવું જ પડે છે.

જગ્યા ત્યારથી સવાર અને ભૂલ્યા ત્યાંથી ફરી ગણવામાં જ ઉહાપણ છે. એક વાર ભૂલનો ભોગ બન્યા પછી ખીજી વાર આપણા કર્તવ્ય, ફરજ ને સન્માર્ગનું વિસ્મરણ ન થાય તે માટે આપણે સાવધ, સલામ ને સજાગ રહેવાનું છે.

મા ગાયત્રીની કૃપા અને
પૂ. ગુરુદેવના આશિષ હરહં મેશ
-વરસતા રહેા એવી નમ્ર વિનંતી સહ
જમનાદાસ નાગરદાસ મોદી
જનરલ મરચન્ટ
'ભગવતી'
ઉદવાડા - Ro. ૩૯૬૧૮૫ (ડિ. વલસાડ)

માથાની ઈજા ટળી !

બાળક જ્યારે ધરના માળ પરથી નીચે જમીન પર પડી જાય ત્યારે તેને માથામાં ઈજા થાય તે સ્વાભાવિક છે. કુમળા ફૂલ જેવા બાળકને માથામાં ઈજા પણ ધણી બારે થાય છે તેવે વખતે ડોક્ટરો ઈજાની તીવ્રતા જોઈ ધણી વાર શસ્ત્રક્રિયાની સલાહ આપે છે. આવા સમયમાં માનવીનું પોતાના ઈજાનું, માતાજીનું શરણું, પોતાના ગુરુના આશીર્વાદ ને માર્ગદર્શન આપી દિશા દર્શાવે છે.

બાળક પણ કર્મવશાત્ આવી ઈજાઓ કે કોઈ રોગના ભોગ બને છે. એવા બાળકને બાળપણથી જ જ્યારે શાસ્ત્રીજી જેવા સન્તની અને તેમના દ્વારા મા ગાયત્રીની કૃપાદષ્ટિ ને માર્ગદર્શન મળી જાય ત્યારે કુમળા ફૂલ જેવા બાળકની ઈજા પણ પુષ્પવત્ હળવી બનીને ટળી જાય છે.

વડોદરાના શ્રી અંબુભાઈ મૂળજીભાઈ પટેલ જણાવે છે, કે મારી બેબી હિના, તા. ૮-૪-'૮૮ ના રોજ સાંજે ચાર વાગ્યે પહેલે માળેથી નીચે રોડ ઉપર પડી ગઈ. તેને તરત સરકારી દવાખાનામાં તાત્કાલિક સારવાર ખાતામાં દાખલ કરવામાં આવી. ત્યાં એક્સ-રે લેવામાં આવ્યા. એક્સ-રે જોઈ ડોક્ટરોએ જણાવ્યું કે માથાની અંદર ફેફસર થયું છે. આથી બીજે દિવસે ઓપરેશન કરવા જણાવ્યું.

અમે સૌ મુઝાયાં. તરત જ ગુરુદેવને કોલ કર્યો, વિગત જણાવી. તેમણે અમારી વાત ફોન પર પણ શાંતિથી સાંભળી. મારી બેબીને અઃશીર્વાદ આપ્યા અને કંઈ નહિ થાય તેવું જણાવી, બધી જવાબદારી માને સોંપી દેવા જણાવ્યું.

અમે બેબીને સરકારી દવાખાનામાંથી ખાનગી હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા. ત્યાં એક્સ-રે કઢાવ્યા. ત્યાંના સન્ન્યને એક્સ-રે જોઈ કહ્યું કે ઓપરેશનની જરૂર નથી અને દવાની પણ જરૂર નથી. બેબી માત્ર ગુરુદેવના આશીર્વાદથી જ સારી થઈ ગઈ!

મુલાકાતીની શારીરિક, માનસિક, સામાજિક, કૌટુંબિક કે અંગત કોઈ પણ ખાખત પ્રત્યે ધણી વાર શાસ્ત્રીજી મુલાકાતીને આશીર્વાદ આપી કહે છે કે કંઈ નહિ થાય, બધી જવાબદારી માને સોંપી દો. ત્યારે સાવેસાવ તો તેઓ માતાજી તરફથી પ્રાપ્ત થતા સંકેત અનુસાર જ 'કંઈ નહિ થાય' તેમ જણાવે છે અથવા તો દુઃખીના દિલનાં આંસુ લૂછવા કે તેમની વેદનાને વિદારવા આત્મિક શક્તિથી આવાં સિદ્ધિવચનો ઉચ્ચારી બેસે છે ને તેને સાકાર કરવા માતાજીનું શરણું તેઓ પોતે તો ગ્રહી જ લે છે, પણ ઉપાસકને, મુલાકાતીને, દુઃખીને પણ તેના શરણે જવા સૂચવે છે. મનુષ્યને ખુદ શાસ્ત્રીજીએ પણ માતાજીની સ્વીકારેલી શરણાગતિ અને તેમની આત્મિક શક્તિના બળથી મુલાકાતીના દુઃખને, આપત્તિ-કાળને વિદારી શાંતિ ને સ્વસ્થતાનો અનુભવ કરાવે છે. શાસ્ત્રીજીનો એક જ મંત્ર છે, એક જ આદેશ છે, એક જ કર્તવ્ય છે : માતાજીની શરણાગતિ સ્વીકારો.

□ જય ગુરુદેવ — જય ગાયત્રી માતા □

રમેશભાઈ ડોક્ટર સિલ્ક મિલ્સ

ખટોદરા — સુરત — ટે. નં. ૪૨૧૫૪

પૂજ્ય ગુરુદેવના આશીર્વાદ

ધ્યાનનું મૂળ

દેવીદાસ શુક્લ

—અને અકળાવતા ત્રીભુવની એક બપોરે અંતરમાં યુરુદેવનાં સ્મરણોની શૃંગલાઓ રણમણી રહી હતી ત્યારે અચાનક ઝબકાર થયો. એક રહસ્ય લાખ્યું : ધ્યાનમૂલં ગુરોર્મૂર્તિ । યુરુની જાપી-મૂર્તિ-સ્વરૂપ એ ધ્યાનનું મૂળ છે. અર્થાત્ યુરુના સ્વરૂપનું જ ધ્યાન કરવું જોઈએ.

યુરુ એ પરમતત્ત્વની પ્રાપ્તિનો સેતુ છે. યુરુના માર્ગદર્શન દ્વારા આપણે પ્રભુપ્રાપ્તિની પ્રવૃત્તિ આદરીએ છીએ. યુરુ-સન્ત એ પ્રભુના પ્રતિનિધિ છે. તેમના આશ્રયે, તેમના માર્ગદર્શન દ્વારા પરમતત્ત્વની પ્રાપ્તિ શક્ય ને સંભવિત બની શકે છે, તેથી જ ‘ધ્યાનમૂલં ગુરોર્મૂર્તિ’ કહેવાયું હશે.

યુરુપૂર્ણિમાના એક પર્વે યુરુદેવ પાસેથી મંત્રદીક્ષા પ્રાપ્ત કરી. સેંકડો દર્શનાર્થીઓની બીડમાંથી હું યુરુદેવના ઓરડામાં પ્રવેશ્યો મંત્રદીક્ષા લેવાને બિધે. રેશમી અખોટિયું, કફની, લાલપ્રદેશમાં કુમકુમ-અક્ષતનો આલેશો ને દિવ્ય તેજથી તેઓ ઓપતા હતા. હું અંતરના લાવોદ્રેકથી તેમનાં ચરણો પાસે બેઠો. મારી નજર અચાનક તેમનાં ચરણો પર ગઈ. હંમેશ મોજાંથી ઢંકાયેલાં રહેતાં ચરણોમાં આજે મોજાં નહોતાં. મારા આનન્દ-આશ્ચર્યનો પાર ન રહ્યો. મેં તેમની સામે નજર મારી. તેમણે પ્રથમ ગાયત્રી-મંત્ર નાના બાળકને શીખવતા-લણાવતા હોય તેમ બોલાવ્યો. મન્ત્રોચ્ચાર પૂરો થયો એટલે તેમણે કહ્યું :

‘મન, વચન ને કર્મથી પવિત્ર રહી, શ્રદ્ધા ને શરણાગતિપૂર્વક, મા-બાળકનો સમ્બન્ધ કેળવી, નિષ્કામ ભાવે દરરોજ ત્રણ માળા અવશ્ય કરજો. અનુકૂળતા હોય ને વધારે કરો તો વધી નથી...’

મારી નજર હજુ યે તેમની સામે જ મંડાયેલી હતી. તેમણે આશિષની મુદ્રામાં પ્રસન્તાથી મારી સામે હાથ ઊંચો કર્યો. તેમના હોઠોમાંથી એક શાતાકારી સ્મિત સરી પડ્યું. તેમની દષ્ટિમાં વાતસલ્ય ને ગંભીરતા બન્ને ભિન્નરૂઠિ આવેલાં દેખાયાં. તેમનું દર્શન અલૌકિક હતું. બહાર દર્શનાર્થીઓની બીડ હતી એટલે તેમનાં ચરણોમાં પ્રણામ કરી હું બહાર આવ્યો.

તે દિવસે આખો દિવસ મારા મનમાં ‘મન, વચન ને કર્મથી પવિત્ર રહી’ શબ્દો ઘોળાયા કર્યાં. નીતિ, પ્રમાણિકતા ને પવિત્રતા તો માતા-પિતા તરફથી શૈશવથી જ સંસ્કાર રૂપે પ્રાપ્ત થયા હતા ને જીવનની એક પ્રણાલી-એક પરંપરા બની ગયા હતા. જીવનની એ પ્રણાલી-પરંપરા જળવાઈ રહે તેવા આશિષની વાચના તો હું સતત તેમને કરતો રહ્યો છું ને આજે તેમના મુખેથી મન, વચન ને કર્મથી પવિત્ર રહેવાનો, તેમના આદેશનો પૂર્વાર્ધ સાંભળીને જ અસ્તિત્વ પવિત્રતાના વિશેષ ને વિલક્ષણનો અનુભવ કરી રહ્યું.

ત્યાર પછી તો હું અવારનવાર તેમના દર્શને અવશ્ય જતો. તેમના આદેશ મુજબ મેં ત્રણ માળા પશુ ચાલુ કરી. પશુ શરૂઆતમાં ધણી મુશ્કેલી પડતી.

યુરુદેવે જ્યારે જ્યારે ઉપાસનાના દૈનિક ક્રમની અને ચિત્તની એકાગ્રતા કેળવવાની સમજ આપી છે ત્યારે તેમાં આખો બંધ કરવાનું સૂચન કર્યું છે, પશુ મને બંધ આજે જપ કરવા બિલકુલ ફાવતા જ નહિ. યુરુદેવના ફાટા સામે નજર કેન્દ્રિત કરી ખુલ્લી આંખે જ હું જપ કરતો. મને એમાં અલૌકિક

આનન્દ આવતો. વળી માળા કરતાં કરતાં મારું મન પણ અનેક વિચારોના વમળમાં અટવાતું. મારા મનને વારવાનો કે મારવાનો મેં કદી પ્રયત્ન જ ન કર્યો, એ રીતે મેં ગાયત્રી-મંત્રજપ અવિરત ચાલુ રાખ્યા. તે દરમિયાન ઉત્તરોત્તર ગુરુદેવના આશીર્વાદના અને માતાજીની કૃપા-પ્રેરણાના અનેકવિધ અસંખ્ય અનુભવો થવા લાગ્યા.

પુલ્કી આંખોએ ગુરુદેવના ફાટા સામે નજર કેન્દ્રિત કરી મંત્રજપ કરતાં કરતાં એક તપક્રો એવો આવ્યો કે માતાજીની-ગુરુદેવની કૃપા-આશિષની પેલી અનુભૂતિઓની સ્મૃતિઓએ અચાનક મારા વિચારોમાં સ્થાન જમાવ્યું અને અન્ય વિચારો આપોઆપ વિલીન થઈ જવા લાગ્યા. અંતર અલૌકિક આનન્દથી ઊભરાઈ જવા લાગ્યું. અંદરથી એટલો આનન્દ ઊભરાવા લાગ્યો કે એ આનન્દની મસ્તીમાં મારી આંખો માળા કરતી વેળા આપોઆપ જ બંધ થઈ જવા લાગી! મારી બંધ આંખો અને કોઈ અગોચર પ્રદેશમાં લઈ જતી હોય તેમ લાગવા માંડ્યું!

દરમિયાન ગુરુદેવનો સમ્પર્ક સતત વધતો રહ્યો. જ્યારે જ્યારે તેમને રૂબરૂ મળતો ત્યારે મારી શ્રદ્ધા ને શરણાગતિમાં કોઈક નવો જ જુવાળ આવતો. તેમના સાન્નિધ્યની પળોમાંથી અને નિતનવીન ઉપાસના-વિષયક વાતો સાંભળવા મળતી. અને વ્યક્તિગત રીતે દરેક વખતે તેમના વાતસહ્ય ને આશીર્વાદનાં નવાં જ પરિણામ ને પરિમાણ અનુભવવા મળતાં. અને લાગતું કે તેઓ મારી ખૂબ કાળજી લે છે. એક બાળકની જેમ મારી સંભાળ રાખે છે એટલું જ નહિ, તેઓ વ્યક્તિગત-કૌટુંબિક બાબતોનું ધ્યાન રાખી પૃચ્છા કરતા ને તેમના માર્ગદર્શન-સલાહ-સૂચનથી મારી મુશ્કેલીઓ-ચિંતાઓને વિદારી નાખતા.

તેમનું સ્મિત-તેમની વાણી, વાતસહ્ય ને આશીર્વાદની પ્રત્યક્ષ અનુભૂતિઓ મારા માનસપટ પર સતત પડવાતી રહેતી. મારા વિચારોમાં ગુરુદેવના સ્વરૂપે-તેમની વાગ્ધટાઓએ સ્થાન જમાવવા માંડ્યું.

માળા કરતી વેળા હજી એ મારું મન અન્ય વિચારોમાં અટવાતું હતું એમ કહેતાં હું કશી છોછ નથી અનુભવતો. એમ કરતાં કરતાં ધીમે ધીમે ગુરુદેવની કૃપા થઈ હોય તેમ માળા કરતી વેળા, અને તે સમય ઉપરાંત પણ, ગુરુદેવના વિચારોએ મારા ચિત્તમાં સ્થાન જમાવ્યું.

દરમિયાનમાં એક દિવસ ગુરુદેવે ધ્યાનની વિભાવના રજૂ કરી સૌને ધ્યાન કરવાનો આદેશ આપ્યો. ગુરુદેવની સૂચના મુજબ મેં પણ ધ્યાન કરવાનું શરૂ કર્યું. શરૂઆતમાં તો ઠીક, પણ ધણા સમય સુધી ધ્યાનની કોઈ જ અનુભૂતિ ન થઈ, એટલું જ નહિ, એ સમય બિલકુલ વ્યર્થ જવા લાગ્યો.

પછી ધ્યાન કરતી વેળા પણ મેં ગુરુદેવના સમસ્ત સ્વરૂપને, તેમના સમગ્ર આંતર-બાહ્ય પરિવેશને-તેમનાં સ્મિત, વાણી, વાતસહ્ય વગેરેને મારા માનસમાં ઉપસાવવાનો ને સ્થિર કરવાનો મેં પ્રયત્ન કરવા માંડ્યો ને મારા આશ્ચર્ય વચ્ચે, મને ધ્યાન લાગવા માંડ્યું એમ તો નહિ કહી શકું, પણ અપૂર્વ-અલૌકિક આનન્દનો, મસ્તીનો અનુભવ તો બારોબાર થવા લાગ્યો. એક પરોક્ષ અનુભવ-નાતો-સમ્બન્ધ રચાતો હોય તેમ લાગ્યું.

મન, અંતર અન્ય ઝંઝટમાં-પળોજથ્થામાં અટવાય તેના કરતાં ગુરુદેવના જ વિચારોમાં પરોવાયેલું રાખવું શું ખોટું?

ગુરુદેવ તો અન્તર્યામી છે. તેઓ માતાજીના લાડલા પુત્ર-પ્રતિનિધિ છે અને માતાજીને ઉપાસવા માટે, તેમનું ધ્યાન ધરવા માટે કહે તે સ્વાભાવિક છે, પણ અહીં માતાજીને જ્યાં છે જ કોણ અને તેમની ઝોળખાણ પણ શી છે કે તેમનું ધ્યાન ધરી શકાય? હું તો ઝોળખું છું એક માત્ર શાસ્ત્રીજીને-ગુરુદેવને કે તેઓ મારા પર અપાર પ્રેમ રાખે છે ને નિરંતર આશીર્વાદ વરસાવે છે. તેમની સાથે

અંતરનો એક તંતુ બેડાઈ ગયો છે, હૃદયનો નાતો ખંધાઈ ગયો છે ને તેથી તેમનું સ્મરણ કરવાનું, તેમના સ્વરૂપનું ધ્યાન કરવાનું સુલભ ને સરળ થઈ પડે છે.

શાસ્ત્રીજી માતાજીના લાડલા પુત્ર છે તેથી તેના લાડલાને વફાદાર રહી તેનું માન-આદર જાળવીએ તો તે માતાજીને અવશ્ય ગમશે એમ મને લાગે છે, ને એ દ્વારા માતાજીની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી શકાશે. એ રીતે મારે માટે માતાજીની-પરમતત્ત્વની પ્રાપ્તિના શાસ્ત્રીજી એક સેતુ છે. તેમનું સ્મરણ મંત્રજપને સરળ અને એકાગ્રચિત્ત બનાવે છે. તેમનું સ્વરૂપ અંતરમાં અલૌકિક મસ્તી જગાડે છે તેથી જ મેં મારી ઉપાસના માટે શાસ્ત્રીજીનાં સ્મરણ ને સ્વરૂપને જ જપ ને ધ્યાન માટે નિમિત્ત બનાવ્યા છે.

આજે નમ્ર ભાવે કહું તો ગુરુદેવે મારા પર એટલી કૃપા જિતારી છે કે જપ કરતાં તેમનું જ સ્મરણ ને ધ્યાન કરતાં તેમનું જ સ્વરૂપ માનસપટ પર અંકિત થઈ જાય છે ને એને વધુ સખન બનાવવાની મારી અંતરની ખ્વાહિશ છે. હું તો તેમનો ઋણી છું ને રહીશ.

પરંતુ અચાનક જપ ને ધ્યાનની સરળતા કેવી રીતે થઈ ગઈ તે સમગ્રયું નહિ મને તેની કશી જ ખબર પણ ન પડી. એ સરળતા પણ જપનાં આદેશનો જોમ આહવાદક લાગવા માંડી.

— અને અચાનક ગ્રીષ્મની બપોરે તેમના સ્મરણમાં માનસપટ પર તેમની પ્રેરણાનો જ એક ઝબકાર થયો — અંતર ઝળકઝળક થઈ ગયું. ધ્યાન મૂલમ્ ગુરોર્મૂર્તિ ।

મારે માટે પરમતત્ત્વની પ્રાપ્તિ શક્ય ને સંભવિત છે કે નહિ તે હું જાણતો નથી. મને તેની કોઈ ખેવના પણ નથી. માત્રુ-મનુષ્યનું કર્તવ્ય તો તેના શરણમાં-સ્મરણમાં-વાયુમંડળમાં રહેવાનું છે. તેની ઉપાસનાના સાતત્યને જાળવવાનું છે. ઉપાસનાના સાતત્યને જાળવવાની શક્તિ મળતી રહે એટલી જ અભ્યર્થના કરવી, અપેક્ષા રાખવી ઉચિત લેખું છું.

ગુરુદેવનાં ચરણોમાં આ અનુભૂતિને વિનીત ભાવે સાદર પ્રસ્તુત કરું છું.

ગુરુપૂર્ણિમાનું પર્વ નજીક આવી રહ્યું છે ત્યારે ગુરુદેવના આદેશ-પ્રાપ્તિની એ પ્રથમ પળો મારા સ્મૃતિપટ પર સળવળી ઊઠે છે. એ આદેશના આશ્રયે ઉપાસનાના વિકટ ને દુષ્કર લાગતા નિત્યક્રમને સહજ ને સરળ બનાવવાની ચાવી રૂપ ગુરુદેવે મારા હૃદયપટ પર ઘિરાજી, તેમના સ્મરણ ને સ્વરૂપનું જે આત્મદર્શન કરાવ્યું તે દ્વારા હું તેમનામાં રહેલા પરબ્રહ્મનાં દર્શન કરું છું એવો આનન્દ ને સંતોષ જન્મે છે.

ગુરુ સાક્ષાત્ પરબ્રહ્મ છે અને

ધ્યાનમૂલં ગુરોર્મૂર્તિ, પૂજામૂલં ગુરોર્પદમ્ ।

મન્ત્રમૂલમ્ ગુરોર્વાક્યમ્, મોક્ષમૂલમ્ ગુરોર્કૃપા ॥ ની સ્તુતિ કરીએ છીએ, પણ જ્યાં સુધી એનો અનુભવ નથી થતો ત્યાં સુધી એ સ્તુતિ ગમે એટલા હૃદયપૂર્વક કરવા છતાં પણ એ એક સ્થૂળ ઉચ્ચારણ જ બની રહે છે. એ સ્તુતિ, એ શબ્દોની બીતર છુપાયેલું રહસ્ય જ્યાં સુધી પ્રાપ્ત ન થાય, તેની અનુભૂતિ ન થાય, ત્યાં સુધી તે એક સ્થૂળ ક્રિયા જ બની રહે છે. જ્યારે પેલે પારનું પરમ રહસ્ય પ્રાપ્ત થાય છે ત્યારે અંતરના ભાવોદ્રેકમાં કંઈક ઓર સખનતા આવે છે.

હે અન્તર્યામી! સખળું તારી જ ધૃત્ઠાનું પ્રવર્તન છે. તું ધારે તો ભાવ જગાડી શકે છે, તું ધારે તો મતિને મૂક કરી શકે છે. મારા સમસ્ત અસ્તિત્વના અણુએ અણુને ભાવોદ્રેકપૂર્વક તારી ભક્તિમાં પ્રવૃત્ત ને સહર બનાવી દે એટલી જ અંતરની તીવ્ર અભ્યર્થના છે.

સહનશીલતાનો માર્ગ

જીવનની આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિથી ત્રાસેલા, અંગત, કૌટુંબિક કે સામાજિક પ્રશ્નો-સમસ્યાઓથી અકળાયેલા-મુંઝાયેલા લોકો મારી મુલાકાતે આવે છે ત્યારે સૌ પ્રથમ હું તેમને માતાજીની શરણાગતિ સ્વીકારવાનું જ કહું છું. તેઓ પોતાની વિકટ પરિસ્થિતિ માટે ચિંતા-બળાપો વ્યક્ત કરે છે ત્યારે હું તેમને સ્પષ્ટ જણાવું છું કે 'સહજી ચિંતા માતાજીને સોંપી દો...એ જે કરશે તે યોગ્ય જ કરશે...એમાં માતાજીનો ચોક્કસ કોઈ શુભ સંકેત અવશ્ય હશે.' મારા આ શબ્દોથી તેઓના મનને શાંતિ કે આશ્વાસન મળતું હશે કે નહિ, તે તો મને નથી ખબર, પણ બહુવાર કોઈ કોઈ ઉપાસક મને સામે પ્રશ્ન પૂછે છે કે શું માતાજીએ કદી તમારી કોઈ કસોટી નથી કરી? શું તમારા જીવનમાં કદી કોઈ વિકટ પરિસ્થિતિ જ નથી આવી? શું તમે કદી જીવનમાં અકળાયા જ નથી? હું હંમેશા તેમના પ્રશ્નો ટાળતો રહ્યો છું.

મારી મુલાકાત વેળા વિગતે વાત કરવાનો અવકાશ નથી હોતો, પણ મારા જીવનનો એક પ્રસંગ ઉપાસકો-વાચકો સમક્ષ રજૂ કરવાનું ઉચિત લેખું છું.

આ પહેલાં મારાં પુસ્તકોમાં ક્યાંક આ પ્રસંગ આવી ગયો છે, તેમ છતાં 'આધ્યાત્મિક કેડી'ના વાચકોની પ્રેરણા ખાતર તેનું પુનરાવર્તન પણ પ્રેરક બની રહેશે.

વાચકોને નમ્રભાવે પ્રથમ જણાવી દઉં કે મેં તે પ્રથમથી જ, મારા શૈશવથી જ, નિષ્કામ ભાવે ઉપાસના કરી છે. મારા જીવનમાં મેં કદી કોઈ અપેક્ષા નથી રાખી. મારા જીવનના શરૂઆતના કાળથી જ મેં માતાજીની શરણાગતિ સ્વીકારી લીધી છે. ગાયત્રી-ઉપાસના મારા કુટુંબમાં પેઢીઓથી ચાલી આવી છે. મેં માતાજીની શરણાગતિ સ્વીકારી હોવાને કારણે કોઈ પણ બાબતમાં મારી કલ્પના દોડાવતો નહિ કે કોઈ મરજી રાખતો નહિ. માતાજીની કૃપાથી મારું જીવન-કુટુંબ આધેપીધે સુખી ને ભર્યું ભાદર્યું હતું. મારા જીવનમાં મેં કદી કોઈ બિચુપ કે અલાવની લાગણી અનુભવી નથી. મેં પ્રતિપળ માતાજીની શરણાગતિ ને ઇચ્છતો જ સ્વીકાર કર્યો છે. માતાજી કસોટી તો સર્વની કરે છે. જીવનમાં જે કોઈ વિકટ પરિસ્થિતિ આવે છે, તેમાં માતાજીનો શુભ સંકેત અવશ્ય હોય જ છે. મેં જે પરિસ્થિતિનો અનુભવ કરેલો તે અત્રે રજૂ કરું છું.

૧૯૭૦ની સાલ. એ વખતે મારે અમેરિકા જવાનું નક્કી થયેલું. પાસપોર્ટ તૈયાર થઈ ગયા બાદ મેં મારા ખાતા પાસે 'નો ઓબ્જેક્શન સર્ટિફિકેટ'ની માગણી રજૂ કરી. પંદર વર્ષની મારી એકધારી નોકરીમાં મારા કામ અંગે કોઈ પણ જાતની ફરિયાદ નહોતી. ઉપરી અધિકારીઓ એને કારણે મારી ઉપર હંમેશા પ્રસન્ન રહેતા. પણ ઉપરીની પ્રસન્નતા જેમ ખીજાઓની ઇર્ષ્યાનું કારણ બને છે તેમ મારે માટે પણ થયેલું. મને આની બિલકુલ જાણ નહીં.

ગમે તે કારણસર સર્ટિફિકેટ માટેની મારી અરજી નામંજૂર થઈ. મેં ફરી વાર લખાણ કર્યું. મારી નિષ્ઠા ને પ્રમાણિકતા છતાં મને અન્યાય થયેલો તેથી ખીજા વારનું લખાણ કદાચ કંઈક કડક શબ્દોમાં લખાઈ ગયું હશે બસ. બહાનું મળી ગયું. વિરાધીઓએ ઉપરી સાહેબના કાન ભંભેયાં. સર્ટિફિકેટની વાત તો બાબુ પર રહી, મારી કામગીરીનું એકાએક ઇન્સ્પેક્શન જોડવામાં આવ્યું. મને પરેશાન કરવા માટેના જાતજાતના મુદ્દા તૈયાર થયા હતા પણ એમાં કંઈ ખામી જડી નહીં. અક-

કાયેલા ઉપરી અધિકારીએ મારો દેખાવ અને પહેરવેશ નજરમાં લઈ ટોણા માર્યા, 'તમે તો અહીંના કુંવર હો એમ લાગે છે.'

હું એકદમ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયો. મારી કામગીરી અને મારા દેખાવને કંઈ લેવાદેવા નહોતી. મેં શક્ય એટલી સહનશીલતા દાખવી જવાનું આપ્યો, 'સાહેબ, હું તો જન્મ્યો ત્યારથી જ મા ગાયત્રીનો કુંવર છું.' મરકરીભયુ' હસી એમણે વિદાય લીધી.

મેં ધીરજ ગુમાવી નહોતી. મેં ખીજી મુલાકાત માટે ફરી પત્ર લખ્યો. મુલાકાતની મંજૂરી મળી, પણ મને ખચર નહોતી કે ત્યાં શાં પડ્યંત્ર ગોઠવાયાં હશે, હું મુલાકાત માટે ગયો. હું શાંતિપૂર્વક મારા કાગળોની ફાઈલ ટેબલ પર બિછાવી મારી વાતની રજૂઆત કરી રહ્યો હતો ત્યાં મારા કાને સત્તાવાહી અવાજ અથડાયો. 'બકવાસ બંધ કર. તું બહુ બોલે છે. જલના સળિયા પાછળ ધકેલી દર્શક.' આ સાંભળી હું અચંબામાં પડી ગયો. વિવાદ કરવો વ્યર્થ સમજી હું ઊભો થઈ બહાર નીકળી ગયો. બહાર નીકળતાં એ અધિકારીનું અટ્ટહાસ્ય મારે કાને અથડાયું. પાસે બેઠેલા મારા સહકાર્યકરો તેમને કહી રહ્યા હતા, 'સાહેબ, બહુ સારું કયું', આપે એને બરાબર ખખડાવ્યો. શું સમજે છે એના મનમાં એ.'

હું તો શું સમજવાનો હતો? સમજવાનું મને સમજાઈ ગયું હતું કે લાલે આ જન્મે શુદ્ધ બિંદગી ગાળી, પણ પરલવનાં કોઈ પાપ હજુ બાકી રહ્યાં હશે, તે આ જન્મે ભોગવ્યે જ છૂટકો. મારું રહ્યું સહ્યું અહમ્ પણ ઓગળી ગયું. હું તૈયાર થઈ ગયો અને મને થયું કે હજુ ઘણી કસોટીઓ આવશે. મા ગાયત્રી મારાં તમામ પાપોથી મને મુક્ત કરવા માગે છે. મારી સંપૂર્ણ શુદ્ધિ માટે એણે મારી તાવણી શરૂ કરી છે. માનો મનોમન આભાર માનતો હું એના રમરણમાં ઊંડો ઊતરતો જતો હતો.

ત્યાં એક દિવસ બદલીનો કાગળ આવ્યો. છેક ઊંડાણના એક ગામમાં મારી બદલી કરવામાં આવી હતી. ગામ એવું હતું કે ત્યાં હવા-પાણી શુદ્ધ મળે, બાકી જીવનજરૂરિયાતની નાની સરખી ચીજ લેવા માટે પણ બહાર માર્ગે દૂર જવું પડે. પણ ગામકું રમણીય, બે બાજુ કુંગર અને વચ્ચેની સાંકડી ખીણમાં મારો વસવાટ, નિસર્ગની છાયામાં મા ગાયત્રીનું રમરણ મને વધુ અનુકૂળ થઈ પડ્યું.

અઠવાડિયે-પંદર દિવસે રજનો મેળ થતાં હું ઘેર આવતો. ધરનાં સૌ અને મિત્રો કહેતા, 'તું ગાયત્રીનો ઉપાસક અને તારી આવી કસોટી?' મને એમના દુઃખથી દુઃખ અવશ્ય થતું પણ એનો કોઈ અર્થ નહોતો. હું તેમને કહેતો, 'દરેક માણસે કર્મનાં ફળ ભોગવવાં પડે છે. વળી માણસની આંતરિક આધ્યાત્મિક ગતિ અને બાહ્ય નૈતિક જીવનની સફળતા-નિષ્ફળતાને ખરેખર કોઈ જ સમ્યન્ધ નથી. આવી અનેક અવળી-સવળી કેડીઓને વટાવતો આધ્યાત્મિકતાનો માર્ગ ઊંચે ને ઊંચે જાય છે. માણસે ધીરજ રાખી પોતાના નિશ્ચિત ધ્યેય તરફ ગતિ કર્યે રાખવી જોઈએ.'

મારા આવા આશ્વાસન છતાં તેઓની મનોવેદના મટતી નહોતી.

એક દિવસ હું ઓફિસે ગયેલો ત્યાં ધરનું તાળું તૂટ્યું. ગરમ શાલ, તમામ ખાલસામગ્રી અને ધરમાં હતાં તેટલાં નાણાં-સઘળું ચોરાઈ ગયું. ગામમાં તો કંઈ મળે નહિ. શનિવારને બે દિવસની વાર હતી. માનું રમરણ કરતાં બે દિવસ તો પાણી પર કાઢી નાંખ્યા. રવિવારે ધર જવાનું વિચાર્યું હતું પણ એસ. ટી. નું ભાડું ક્યાંથી લાવવું? બસમાં બેસીને કંડકટરને વિનંતી કરી કે ઘેર જઈને તમને પૈસા પહોંચાડુંક છું. આસપાસ બેઠેલા મુસાફરોએ પૈસા આપવા તૈયારી દેખાડી, પણ એમને એ પાછા પહોંચાડવા

કર્તા શોધું? કંડકટર ક્યુલ થયો. એણે પોતાના ખિસ્સાના પૈસા મૂકી અને ટિકિટ આપી. આંખમાંથી ઊભરાઈ આવતા આંસુઓને બેળેબેળે દબાવી મેં આંખો મીંચી. યસ ઉપડતાં જ માનું સ્મરણ આદ્યું.”
 ઘેર પહોંચી કંડકટરને પૈસા પરત કરી આવ્યો.

આવી હેરાનગતિના પૂરા પાંચ માસ વીત્યા. મા ગાયત્રીનું સ્મરણ પૂર્વવત ચાલુ હતું. મનમાં કશી રાવ-ફરિયાદ નહોતી. મને ઊંડી પ્રતીતિ થઈ ગઈ હતી કે મારી શુદ્ધિ ખાતર જ મા મારી તાવણી કરે છે. જેણે પણ શુદ્ધ થવું હોય એણે તપવું પડે જ. તપવાનો ઈનકાર કરનાર શુદ્ધિનો પણ ઈનકાર જ કરે છે. મનને નીચે ને નીચે ધસડતા રહેતા મનોવૃત્તિના વિકારોની ખોટી ગરમી આ તાપથી શમે છે. પૂર્ણ શરણાગતિથી આ તમામ કનડગતોની વચ્ચે હું માનું સ્મરણ કર્યું જતો હતો.

અંતે તા. ૬-૬-૭૧ ની રાત્રે મા ગાયત્રીએ મને સ્વપ્નમાં દર્શન આપ્યું. એમણે મને એટલું જ કહ્યું, ‘અમદાવાદ જવાની તૈયારી કર.’ આટલું કહી તેઓ અદૃશ્ય થઈ ગયા. હું તરત જાગી ગયો. માને મનોમન વન્દન કર્યાં. બીજે દિવસે અપોરે ઓફિસે ગયો ત્યારે ઓફિસમાં તે જ દિવસની ટપાલમાં એક પરિપત્ર આવ્યો. એમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે અમદાવાદની ઓફિસમાં તાલીમ પામેલ કર્મચારીઓની જરૂર છે અને જેણે અમદાવાદ જવું હોય તેણે પોતાની સંમતિ દર્શાવતો પત્ર મોકલવો.

મેં તરત જ મારો સંમતિપત્ર રવાનો કર્યો અને પછી તે મા ગાયત્રીએ બધી જ ગોઠવણ કરી હોય એમ સપ્ટેમ્બરની ત્રીજી તારીખે મારે અમદાવાદ હાજર થવાનું આવ્યું. અહીં તે કશી કનડગત હતી જ નહીં. ઉપરી અધિકારીઓને મારી કામગીરી અને નિષ્ઠાથી પૂરો સન્તોષ હતો. યસ, ત્યારથી માંડી આજ લગી કોઈ ઉપાધિ આવી નથી...

ઈશ્વરનો માર્ગ તિતિક્ષાનો માર્ગ છે. સહનશીલતાનો માર્ગ છે. નાની સરખી મુશ્કેલીથી અકળાઈ પોતાના ઇષ્ટ દેવથી વિમુખ થઈ જવું કે મા ગાયત્રીના જપથી ફારેગ થઈ જવું તે કદાપિ યોગ્ય નથી. આપત્તિના અગ્નિમાં માનવીનો અહંકાર ઓગળવા માંડે છે અને અહંકારથી મોટી આડપીલી આધ્યાત્મિક વિકાસમાં બીજી એકે નથી ને તેથી ભક્તજન એનાથી મુક્ત થયા પછી જ સતત ઈશ્વરસ્મરણમાં રત રહી નિર્દોષ અને આનન્દી જીવન ભોગવવા શક્તિમાન નીવડે છે.

‘શુરુકૃપા હિ કેવલમ’

મીના ટ્રેડર્સ

“ભગવતી”

ઉદવાડા-Rs. ૩૯૬૧૮૫

સ્વાર્થમૂલક બુદ્ધિ !

એક વાર ઓફિસેથી ઘેર આવવાની તૈયારી કરી રહ્યો હતો તેવામાં મારા એક જૂના પરિચિત ભાઈ આવી ચઢ્યા. તેઓ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ તરીકે કામ કરે છે તેમની પોતાની ઓફિસ છે. તેમને જીવનમાં જ્યારે જ્યારે મૂંઝવણનો અનુભવ થાય ત્યારે તેઓ મારી પાસે આવતા. પોતાનું કામ પત્યા પછી મહિનાઓ સુધી દેખાતા નહિ. તેમના આવા વલણથી હું પરિચિત હતો, પણ માતાજીની કૃપાથી હું તમામને સહાનુભૂતિ અને અનુકંપાની નજરે જોતો ને કોઈ પ્રત્યે પૂર્વગ્રહ કે અણગમો રાખતો નહિ. હું તો હંમેશા બધાને એકસરખો આવકાર આપતો. તેમના વલણને પણ હું જાણતો હતો, પણ તેઓની કદી હું અવગણતા ન કરતો.

તેમને અચાનક આવી ચઢેલા જોઈ મેં તેમને પૂછ્યું, 'ખોલો ભાઈ, કેમ આવવું થયું ?'

'બસ અમસ્તો જ. આ તરફથી નીકળ્યો એટલે થયું કે આપને મળતો જાઉં.' પેલા ભાઈએ કહ્યું.

તેમના ખબરઅંતર પૂછી મેં તેમને કહ્યું, 'ચાલો નીકળીશું ? આજે મુલાકાત માટે મેં કેટલાકને સમય આપ્યો છે તેથી તેઓ મારી રાહ જોતા હશે.'

'ચાલો નીકળીએ' પેલા ભાઈ તૈયાર થયા. એમનું ઘર પણ માર્ગમાં જ આવતું હતું તેથી તેઓ મારી મોટર-સાઈકલ પર પાછળ બેઠા.

રસ્તામાં એક જગાએ તેમણે મારું વાહન થોભાવવા કહ્યું ને જણાવ્યું કે 'મારે જરા સામેની ઓફિસે જવું છે, તો હું ઊતરી જાઉં.' પણ ઊતરીને તેઓ સહેજ થોભ્યા ને મને કહે, 'આપ પણ ચાલો ને, શેઠજી ખૂબ ધાર્મિક માણસ છે. તમને મળીને તેમને આનંદ આવશે.'

મારો સ્વભાવ એવો કે હું એકદમ કોઈને કશી ના ન કહી દઉં. જ્યારે ધરાર ના કહેવાની આવે ત્યારે પણ તેઓના દિલને કેવું દુઃખ થશે એવા વિચારથી મને તેઓ પ્રત્યે દયા આવી જતી. હું આનાકાની વગર તેમની સાથે જવા તૈયાર થયો. પરંતુ મેં એક શરત મૂકી, કે 'જુઓ ત્યાં મારી સાચી ઓળખાણ આપશો નહિ. મારે વિશે મૌન સેવજો અથવા મારા વ્યવસાયની જ વાત કરજો.' પેલા એકાઉન્ટન્ટ ભાઈએ હા બણી એટલે અમે બંને પેલા શેઠની ઓફિસે જઈ પહોંચ્યા.

શેઠની ઓફિસમાં અમે બંનેએ બેઠક લીધી. પેલા ભાઈએ પોતાની બધી વાતચીત પતાવી પછી મેં ના કહી હતી છતાં મારી ઓળખાણ ગાયત્રીના હિપાસક અને જ્યોતિષના જાણકાર તરીકે આપી. વળી શેઠની હાજરીમાં જ મારી આગળ શેઠના ભક્તિભાવની ધણી ધણી પ્રશંસા કરી. હું ખૂબ અકળાઈ ગયો, પણ પેલા શેઠ આ તક જતી કરે તેમ ન હતા. તેમણે શાંતિપૂર્વક ખીજી મુલાકાત આપવાનું વચન લઈને જ મને છોડ્યો.

ખીજી મુલાકાતનો સમય નક્કી થયો. સ્થળ હતું શેઠની એ જ ઓફિસ. નક્કી કરેલા દિવસે પેલા ભાઈ મને તેડવા પણ આવી પહોંચ્યા. મારી મોટર સાઈકલ પર જ અમે બંને શેઠની ઓફિસે પહોંચ્યા. અમે બારણું ખોલી બહાર પ્રવેશ્યા કે તરત શેઠ ધડિયાળ સામે જોઈ ખોલી ઊઠ્યા 'ઓહ ! તમે પાંચ મિનિટ વહેલા આવ્યા !' મને બહુ આશ્ચર્ય થયું. મને થયું કે કામ મારું નથી. શેઠનું જ કામ છે

આધ્યાત્મિક કેહી, જુલાઈ, '૮૮]

અને માડું પેટ્રોલ બાળીને હું બધીં દોડી આવ્યો છું ત્યારે શેઠ સમયનો-મિનિટનો દિસાખ ગણે છે! પણ તુણે તુણે મતિભિન્ના માની હું ચૂપ રહ્યો.

દસ-ગાર મિનિટમાં આમ તેમ કંઈક કાઢી લેા ઉચલાવી શેઠ પરવાયા અને પછી બારે આગ્રહ-પૂર્વક તેમના ધરે આવવા મને વિનંતી કરી. તેમના બારે આગ્રહને માન આપી હું તેમના ધરે જવા તૈયાર થયો.

તેમની સાથે અમે તેઓના બંગલે પહોંચ્યા. દીવાનખાનામાં શાન્તિથી ગોઠવાયા બાદ થોડી-ધણી ધાર્મિક વાતો થઈ. શેઠે પોતાના અને તેમની પત્નીના જન્મશક્ષર બતાવ્યા. તેમના બન્નેના ગ્રહો જોઈ, ગ્રહોની ગતિવિધિ અનુસાર મેં તેમને જરૂરી સલાહસૂચનો કર્યાં. (બધીં ફરી યાદ અપાવું કે માતાજીના કહેવાથી જ્યોતિષ જોવું મેં બંધ કર્યું છે. આ વાત લગભગ ૧૯૭૫-૭૬ની છે.) શેઠાણીએ નારતા પાણીની ઠંડારાખંધ જોઠવણ કરી હતી. હું તો કોઈના ધરતું ખાતો-પીતો હતો જ નહિ, તેથી મેં વિનયપૂર્વક તેનો ઇનકાર કર્યો.

દરમ્યાન શેઠ મને તેમના પૂજાખંડમાં લઈ ગયા. પૂજાખંડ ખૂબ વિશાળ હતો. શેઠની શ્રીમંતાઈને જાણે એવા સાબ-શણગાર પૂજાખંડમાં હતા. સોના-ચાંદીનાં વાસણોની ચમક અને મોંઘા ધૂપ-સુગંધની દમકથી ઓપતા એ પૂજાખંડમાં ધ્યાન-સાધનાને અનુકૂળ એવી પરમ શાતાનો સદંતર અભાવ હતો. આમ છતાં શેઠના આશ્વાસન ખાતર હું ત્યાં થોડી વાર ધ્યાનમાં બેઠો. હું ધ્યાનમગ્ન હતો ત્યાં જ માતાજીએ શેઠની હાજરીમાં અનુભવ કરાવ્યો. હું બંધ આંખોએ અંદર ઊતરી ગયો હતો અને શેઠની ઉઘાડી આકળવિકળ આંખો સામે માતાજીએ પ્રસાદ મોકલી આપ્યો. મારી આંખો ખુલી ત્યારે અચાનક આવી પડેલા મા ગાયત્રીના પ્રસાદ પર મારી નજર સ્થિર થઈ. મારી આંખો અશ્રુભીની બની ગઈ. પણ તરત જ હું સ્વસ્થ થઈ ગયો. પરંતુ શેઠ અસ્વસ્થ હતા. ગમે તે કોઈ કારણસર એકાએક એમની વાચા હણાઈ ગઈ. અમે સૌ બહાર આવ્યા ને શેઠની મોટરમાં પાછા ફર્યાં. પાછા ફરતાં મોટરમાં શેઠ એક શબ્દ પણ બોલ્યા નહિ. અરે, છૂટા પડતી વખતે 'આવજો' કહેવાનો વિવેક પણ શેઠે દાખવ્યો નહિ. મને આશ્ચર્ય થયું. શેઠનો મુઠ એવો હશે એમ માની મેં એ વાતમાંથી મનને ખેંચી લીધું.

ખીજે દિવસે પેલા ભાઈ મારી પાસે પાછા આવ્યા. તેમણે આગલા દિવસની વાત છેડી. મને છેલ્લે શેઠના બદલાયેલા વર્તનની યાદ આવી, પણ એ વિશે આ ભાઈને પૂછવાનું યોગ્ય નહિ લાગ્યું, ત્યાં તો પેલા ભાઈએ જ એ વાત છેડી. તેઓ કહે, 'કાલે ચમત્કાર ખરો થયો હોં! માતાજીએ પ્રસાદ આપ્યો પણ...'

'પણ શું?' મેં પૂછ્યું.

'પણ શેઠને કંઈક વહેમ પડ્યો.' પેલા ભાઈએ કહ્યું.

'વહેમ? વહેમ શાનો?' મને આશ્ચર્ય થયું.

'શેઠને એમ કે શાસ્ત્રીજી ચમત્કાર કરી પોતાને આજી નાખવા માગે છે!' પેલા ભાઈએ કહ્યું.

'એમને આજી નાખવાની મારે શી જરૂર?' મેં કહ્યું.

'એમને આજી તમે એમની પાસે તમારું ધાયું' કરાવવાના!' પેલા ભાઈએ કહ્યું.

[અનુસંધાન પૃ. ૨૮ ઉપર

માળા અને યંત્ર મળી આવ્યાં !

ઓ ગણીસરો પંચોતરના એપ્રિલ મહિનાની ત્રીસમી તારીખ સાંજે સાડા પાંચ વાગ્યે હું ઓફિસેથી ઘેર આવ્યો (ત્યારે મારી નોકરી ચાલુ હતી) ત્યારે મને ખબર પડી કે અમદાવાદના આંખવાડી વિસ્તારમાં રહેતા એક ડોક્ટરના ઘરમાંથી પૂજના સ્થાનમાંથી માળા અને સોનાનું શ્રીયંત્ર ચોરાયાં છે. કોઈક ત્રીજી વ્યક્તિ મારફત મને પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો હતો કે આ માળા અને શ્રીયંત્ર મળશે કે કેમ ? હું તે ડોક્ટરને ઓળખતો ન હતો તેમ જ તેમનો બંગલો ક્યાં આવેલો છે તેની મને કોઈ માહિતી પણ નહોતી.

તે વખતે મેં મારા વ્યવસાયની સાથે સાથે જ્યોતિષને શોખના વિષય તરીકે કેળવેલો, જેથી તે વ્યક્તિ મારફત મેં જાણી લીધું, કે તે યંત્ર ક્યારે ખોવાયું છે.

(સાથે જ સ્પષ્ટતા કરી લઉં, કે પાછળથી માતાજીના કહેવાથી જ્યોતિષ જોવાનું મેં બંધ કર્યું છે.)

પેલી વ્યક્તિના જણાવ્યા મુજબ, તા. ૨૬-૪-૭૫ ના રોજ સવારે પૂજા કર્યા પછી તે માળા અને યંત્ર પૂજના ખંડમાં-માતાજીની મૂર્તિ પાસે મૂકેલ ત્યાંથી તે ખોવાયાં છે.

આ ડોક્ટરને સોનાની અથવા તે માળાની કંઈ કિંમત ન હતી. પરંતુ તેની સાથે શ્રીયંત્ર હતું તેનું તેઓને મન ધણું મહત્ત્વ હતું કારણ કે તે યંત્ર પર ખૂબ જ અનુષ્ઠાન થયાં હતાં. એ યંત્રમાં અપાર શક્તિ હતી. આ યંત્ર ખોવાયા પછી તેઓ જમી પણ શક્યા નહોતા, કારણ કે તેઓને ખાતરી હતી કે હાલની જાહોજલાલી આ યંત્રને જ આભારી છે. આ યંત્રના જવાથી તેમની તમામ સમૃદ્ધિ પણ ચાલી જશે એમ તેઓને લાગ્યું. તેથી તેમણે આ પરિસ્થિતિની મને જાણ કરાવી.

આ હકીકત સાંભળ્યા પછી હું પણ વિચારમાં પડી ગયો કે શું કરવું ! મને અંદરથી એકદમ પ્રેરણા જાગી, કે માતાજી પાસે જઈ. જેથી હું જ્યાં પૂજા કરું છું ત્યાં માતાજીની છબી સામે જઈ ઊભો રહ્યો. માને મેં મનોમન-એ હાથ જોડી નમસ્કાર કર્યા અને તેમનું ધ્યાન ધરી ઊભો રહ્યો. સૌ પ્રથમ માતાજીએ સ્મિત કર્યું અને ડોકું ધુણાવ્યું, જેથી મને ખાતરી થઈ, કે ખોવાયેલ યંત્ર મળી જશે. ત્યાર બાદ મને વિચાર આવ્યો, કે ગાયત્રી મંત્રની એક માળા કરું, જેથી કોઈ વિશેષ માહિતી પ્રાપ્ત થાય. આથી આખો બંધ કરી મેં માળા કરવાની શરૂઆત કરી. માળાના પચ્ચીસેક જપ કર્યા હશે ને દ્વિમના દૃષ્ટિને પડતા પર જોતાં હોઈએ તેમ મને મારી બંધ આખોએ દેખાવા લાગ્યું કે તે ચોરાયેલ માળા કોણે લીધી છે ? ક્યારે લીધી છે ? ક્યાં મૂકી છે ? અને તે પરત મળી જશે. વગેરે.

આ બધું જોયા બાદ મારા પૂજા-ખંડમાંથી બહાર આવી પેલી વ્યક્તિને મેં કહ્યું કે આ માળા અને યંત્ર આ વ્યક્તિ પાસે છે અને આ જગ્યાએ છે. આપ તેમને કહેશો કે ત્યાંથી મેળવી લો.

મારા કહ્યા મુજબ પેલી વ્યક્તિએ ડોક્ટરને ફોનથી ખબર આપી કે આ માળા અને યંત્ર લેનાર કોણ છે ને તે હાલ કઈ જગ્યાએ છે ને તેને કહેવાથી મળી જશે. ફોન પર આ વાતની જાણ થયા પછી ડોક્ટરે પેલી વ્યક્તિને મને તેમને ત્યાં લઈ આવવા આગ્રહપૂર્વક જણાવ્યું કે તેઓ જાતે આવીને આ યંત્ર તથા માળા અપાવી જાય. હું સામાન્ય રીતે તો કોઈને ત્યાં જતો નથી, પરંતુ વિચાર આવ્યો કે માતાજીએ તેમની કૃપાથી મને જે કંઈ જણાવ્યું તેમાં જરૂર તેમનો કોઈ શુભ સંકેત હશે. આથી હું તેમની-પેલી વ્યક્તિ-સાથે જવા તૈયાર થયો.

પેલી વ્યક્તિ સાથે જતાં પહેલાં મેં શરત કરી, કે હું તમારી વસ્તુ અપાવી શકીશ પરંતુ પેલી ચોરનાર વ્યક્તિ પર કોઈ પગલાં લેવાં નહિ, લીધાં હોય તો પાછાં ખેંચી લેવાં. ત્યાર બાદ અમે તે ડોક્ટરના બંગલે પહોંચ્યા. તેમને પણ મેં સાંભળ્યા પછી કહ્યું કે આ વ્યક્તિને ખોલાવો તો જાણવા મળ્યું કે તે તો સવારથી જ આવ્યા નથી. હું ડોક્ટરના પૂજના ઝોરડામાં ગયો. મારા મનમાં ગાયત્રી મંત્રના જપ ચાલુ જ હતો. એટલામાં જ પેલી વ્યક્તિ પણ (માળા અને યંત્ર ચોરનાર) આવી પહોંચી. મેં તેમને ઉપર ખોલાવી બધાની સાથે બેસવા જણાવ્યું. મેં ફરીથી અહીં એક માળા શરૂ કરી. ફરીથી પેલું દશ્ય દેખાયું. ત્યાર બાદ પેલી વ્યક્તિ સિવાય બધાને મેં ખીજ ઝોરડામાં ચાલ્યા જવા કહ્યું. પેલી વ્યક્તિને મારી પાસે બેસાડી મેં શાંતિથી તેને પૂછ્યું કે તેં આ વસ્તુ લીધી છે? ક્યારે લીધી? કેવી રીતે લીધી? અને અત્યારે ક્યાં છે? તેણે પહેલાં તો ના જ કહી. મેં તેને જણાવ્યું કે ગાયત્રી માતાની કૃપાથી મને સાચી વાત બધી જ ખબર પડે છે. થોડી જ મિનિટોમાં તેણે મને જણાવી દીધું કે હા, મેં માળા ને યંત્ર લીધાં છે!

હું અને ડોક્ટર પેલી વ્યક્તિને ઘેર ગયા અને માળા તેમ જ યંત્ર લઈ પાછા ફર્યા. માળા અને યંત્ર જોઈ ડોક્ટર એકદમ આનન્દવિભોર બની ગયા. પેલી (ચોરનાર) વ્યક્તિને મેં ડોક્ટર પાસે ઈનામ અપાવ્યું અને માતાજી પાસે પ્રતિજ્ઞા લેવડાવી, કે ફરીથી આવું કામ નહિ કરું.

આ બધું પતાવી રાત્રે સાડા દસ વાગ્યે હું ઘેર આવ્યો. મને માનવતાનું એક કાર્ય કર્યા બદલને સંતોષ હતો. જે કે કાર્ય કરાવનાર તો માતાજી હતા, હું તો માત્ર એક માધ્યમ જ હતો, પરંતુ મને એક માધ્યમ-નિમિત્ત બનાવીને એક યા અન્ય રીતે સંત્રસ્ત માનવીની મૂંઝવણો, આપત્તિઓ, મુશ્કેલીઓ દૂર કરવાનો, તેનો ઉકેલ લાવવાનો ઉપાય દર્શાવી માનવીની સેવા કરવાનો અવસર મારા જીવનમાં આવશે તેની મને કલ્પના નહોતી ને આવેલા એ અકલ્પ્ય અવસરને વાગોળતો, માના સ્મરણને તીવ્ર બનાવતો હું પથારીમાં પડ્યો.

માતાજીએ પૌતાની કૃપા અને શક્તિનું મારામાં જે સિંચન કર્યું છે તેથી હું તેનો જન્મો-જન્મનો ઋણી છું.

[અનુસંધાન પાન ૨૬ ઉપરથી ચાલુ]

‘પણ મારે શું ધાર્યું કરાવવું છે? અને મારું કે કોઈનું ધાર્યું કરાવવાની જરૂરે શું થી છે? ધાર્યું તો મા ગાયત્રીનું જ થાય છે. એમાં જ આપણા સૌનું હિત છે.’ પેલા ભાઈની વાતથી મને ખૂબ દુઃખ થયું. મેં માતાજીનું સ્મરણ આદર્યું.

‘પણ એવું બધું તો શેઠ સમજે નહિ ને!’ પેલા ભાઈએ ફિક્કું ને ખંધું હસતાં જવાબ આપ્યો. મને હવે એ વાતમાં રસ રહ્યો નહિ. હું તેમને નમસ્કાર કરી છૂટો પડ્યો.

આ બનાવ બન્યા પછી પાંચમા દિવસે મને સ્વપ્ન આવ્યું. સ્વપ્નમાં શેઠના પાછલા જીવનની કઠીબદ્ધ વિગતો મેં જોઈ. પૂજાખંડમાં હું ધ્યાનમાં બેઠો હતો ત્યાં સુધીની એક સળંગ દશ્યની હાર-માળા મારી આંખ સામેથી પસાર થઈ ગઈ. છેલ્લે મા ગાયત્રીએ દર્શન આપ્યાં અને મંજુલ, ગંબીર સ્વરે તેમણે આદેશ આપ્યો :

‘હવેથી મારા સંકેત વગર કદાપિ કોઈ સ્થળે તારે જવું નહિ.’

મેં નત મસ્તકે માતાજીનો આદેશ ઝીલી લીધો. ત્યાં સ્વપ્ન પણ પૂરું થયું અને મારી આંખો ખુલી ગઈ.

ખસ, તે દિવસથી માતાજીના સંકેત વિના હું કોઈને ઘેર જતાં નથી.

મિત્રના અકસ્માતનો સંકેત

૧૯૭૧ ના ઓગસ્ટ મહિનાની એ આઠમી તારીખ હતી. મારા રાજના નિયમ પ્રમાણે તે દિવસે પશુ હું બ્રાહ્મમુહૂર્તમાં મારી ઉપાસનામાં બેસી ગયો હતો. ગાયત્રી-મંત્રના જપ લયબદ્ધ રીતે આગળ ધર્યે જતા હતા. મા ગાયત્રીની છબી સામે પ્રગટાવેલા દીપની સ્થિર સ્થિતિમાં વધુ ને વધુ જાંચે જવા કરતી હોય એમ લાંબી થતી દેખાતી હતી. થોડીક માળાઓ પૂરી થઈ હશે ત્યાં અચાનક એક વિચિત્ર દ્રશ્ય મારી અંધ આંખો સામે-મારાં આંતરચક્ષુ સમક્ષ-ખાવાં ઊભું રહી ગયું. તે દ્રશ્ય અચરજ પમાડનાર હતું. મારો એક મિત્ર જર્મનીના એક ઔદ્યોગિક નગરમાં એન્જિનિયર તરીકે નોકરી કરતો હતો. મારો બાળપણનો એ મિત્ર હતો. અમારા બંનેના માર્ગ અલગ હતા, પશુ સ્નેહ તો બંનેમાં હતો તેવો જ ગાઠ હતો. તેનો મારા માટેનો પ્રેમ નિઃસ્વાર્થ હતો, ને તેથી વિદેશમાં વસતા એ મિત્રને હું અવારનવાર પત્ર લખતો. એનું નામ રમેશ હતું.

માળા કરતી વખતે મારો આ જ મિત્ર મારાં આંતરચક્ષુ સમક્ષ ધ્યાનમાં આવી ઊભો રહી ગયો. મને જે દ્રશ્ય દેખાયું તે આ પ્રમાણે હતું: જર્મનીના એક ગીચ રસ્તા પર પોતાની મોટરમાં રમેશ જઈ રહ્યો છે, ત્યાં એને બીજું વાહન ટકરાતાં અકસ્માત નડે છે અને તેને હાથે ધ્વજ થાય છે. અકસ્માત થતાં મોટરમાંથી પડેલી એની બેગ બહાર ફેંકાઈ જાય છે ને તેમાંની એક ડાયરી રસ્તા પર જઈ પડે છે. ડાયરી ખુલી ગઈ છે અને એ ખુલ્લા પાના પર ૧૯૭૧ના સપ્ટેમ્બરની ૧૮ તારીખ ઓપેલી દેખાય છે.

મારા મંત્રજપ તો ચાલુ જ હતા. મારી પૂજા પૂરી થયા પછી મેં મારા એ મિત્રને પત્ર લખ્યો. મેં જોયેલા દ્રશ્યની વાત લખી અને એવી સૂચના આપી, કે તા. ૧૮ મી સપ્ટેમ્બરે પૂરેપૂરી સાવચેતી રાખવી.

રમેશને પત્ર મળ્યો ત્યારે એ દ્વિધામાં મુકાઈ ગયો. એણે પોતાના નિકટના મિત્રોને મારા પત્રની વાત કરી અને પત્ર વંચાવ્યો. ઔદ્યોગિક આલમની આખોડવામાં જીવતા એ મિત્રો પત્ર વાંચી અડખડાટ હસી પડ્યા. રમેશને મૂર્ખ કેરવતા હોય એમ જાતજાતની ફલીલો કરવા માંડ્યા. પણ જેમ જેમ એમની ફલીલો ઉગ્ર થતી ગઈ, એ મિત્રોનો આવેશ જેમ વધવા માંડ્યો તેમ તેમ રમેશને કોઈ જુદી જ પ્રતીતિ થવા લાગી. માતાજીનો એ સંકેત માનવાનો સ્પષ્ટ આદેશ ખુદ એના જ અંતરમાંથી ઊઠ્યો અને એ આદેશને વશ થવાનું રમેશે મુનાસિબ માન્યું.

૧૮મી નજીક આવી રહી હતી. તા. ૧૭ મીએ રમેશે પોતાની ઓફિસમાં રજાનો રીપોર્ટ લરીને આપી દીધો અને ૧૮મીએ આખો દિવસ ઘર બહાર ન નીકળવું એવો એણે નિશ્ચય કર્યો.

૧૮મી આવી પહોંચી. સવારમાં નવ વાગ્યે રમેશના મિત્રો એને ત્યાં આવ્યા. અને ઓફિસે આવવા આમ્રહ કર્યો. એણે સ્પષ્ટ ના પાડી દીધી. રમેશ નહીં જ માને એની પ્રતીતિ થતાં મિત્રો જવા તૈયાર થયા ત્યારે તેમાંના એકે સૂચન કર્યું કે રમેશ જો આખો દિવસ બહાર નીકળવાનો જ ન હોય તો એની ગાડી આપણે લઈ જઈએ. રમેશે આનાકાની વગર મોટરની ચાવી સોંપી દીધી.

બરાબર અગિયાર વાગ્યે ફાનની ધંટડી રણકી ઊઠી તે ખપ્પર આવી કે તમારી મોટરને અટકાવ
 થયો છે અને તેમાં બેઠેલા ચાર જણને ઈજા થઈ છે. તેમને અમુક હોસ્પિટલમાં ખસેડવામાં આવ્યા
 છે. સમાચાર મળતાં જ રમેશ હોસ્પિટલ જવાનો વિચાર કર્યો. આ અગમ્ય ઘટનાથી એના મનમાં
 દહેશત ઊભી થઈ પણ મિત્રો ધવાયા હોય ત્યારે ધરમાં બેસી રહેવાનું યોગ્ય ન લાગ્યું તે એ
 નીકળી પડ્યો.

ટેક્ષી કરી તે હોસ્પિટલ પહોંચ્યો. તેના બે મિત્રો ભાનમાં હતા અને જે બે જણાએ માતાજીના
 સંકેતની ઠેકડી ઉડાડી હતી તેમને વધારે ઈજા થઈ હતી. સાંજે ચાર વાગ્યા સુધી રમેશ હોસ્પિટલમાં
 રોકાયો. ખીજા બે મિત્રો ભાનમાં આવ્યા અને તેઓ હવે લયમુક્ત છે એવી ડોક્ટરે ખાતરી આપી
 પછી તે ઘેર જવા નીકળ્યો. ટેક્ષીમાં બેસતાં તેણે ડ્રાઈવરને સૂચના આપી કે ખૂબ ઠાણજીથી ગાડી ચલાવજે.

પશુ થોડોક રસ્તો પાર કરતાં જ ટેક્ષી રસ્તો પસાર કરતા એક છોકરાને અચાવવા જતાં ખીજા
 વાહન સાથે અથડાઈ પડી. રમેશને અથડામણમાં હાથે ઈજા થઈ. એની પાસે બેગ તો હતી નહિ પણ
 ખિસ્સા ષાકીટમાં ડાયરી હતી તે બહાર ફેંજોળાઈ ગઈ, ખુલ્લી પડેલી એ ડાયરીમાં બરાબર એ જ
 તારીખ વંચાતી હતી ૧૮ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૭૧.

રમેશ હાથે પાટો બંધાવી રહ્યો હતો ત્યારે એના મનમાં માતાજીના સંકેતવાળો પત્ર રમી રહ્યો હતો.

પૂ. ગુરુદેવના આશીર્વાદની અભ્યર્થના સહિત

આરતી ટ્રેડર્સ

જનરલ મરચન્ટ

‘ ભ મ વ તી ’

ઉદવાડા - Rs. ૩૬૬૧૮૫

पूज्य गुरुदेवना : धंसे-उना कार्ययज्ञ [ता. १-८-८८ थी ता. २६-८-८८ सुधी]

तारीख	दिवस	समय	रथण	अभिलेखक	पेदीझिन	रीमार्कस
१-८-८८	सोमवार	...	अभमहावाह्यी धंसे-उना प्रवास
२-८-८८	मंगणवार
३-८-८८	बुधवार	...	सेस्टर	अधीप वडेरा	०५३३-३५४-६११	...
४-८-८८	गुरुवार	४.७ थी ३०	सेस्टर	विजय साभाषी	०५३३-२७२-६७	...
५-८-८८	शुक्रवार	"	"	"	"	...
६-८-८८	शनिवार	२ थी ७	बांडन	अमृतसाध पोपट	०१-६०२-३०२६	...
७-८-८८	रविवार	२ थी ७	बांडन	"	"	...
८-८-८८	सोमवार	४.७ थी ३०	बांडन	"	"	...
९-८-८८	मंगणवार	४.७ थी ३०	बांडन	"	"	...
१०-८-८८	बुधवार	...	सेस्टर	अधीप वडेरा	०५३३-३५४-६११	...
११-८-८८	गुरुवार	...	सेस्टर	"	"	...
१२-८-८८	शुक्रवार	...	सेस्टर	"	"	...
१३-८-८८	शनिवार	३ थी ६	प्रेडइंड	"	"	...
१४-८-८८	रविवार	१० थी ५	इंडबी	पार्वतीमेन पटेस	०२७४-५७६-८१५	...
१५-८-८८	सोमवार	...	सेस्टर	अभाषबाई पटेस	०३८४-५४५०६	२४ इमिच अते कार्ययज्ञ
१६-८-८८	मंगणवार	४.७ थी ३०	सेस्टर	अतिबाई पटेस	०३८४-२३७६३६	...
१७-८-८८	बुधवार	"	"	अधीप वडेरा	०५३३-३५४-६११	...
१८-८-८८	गुरुवार	"	"	विजय साभाषी	०५३३-२७२६७	...
१९-८-८८	शुक्रवार	"	"	"	"	...
२०-८-८८	शनिवार	४.६ थी ३०	अभीम काम	हंससिपबाई व्यास	०२१-५५८-२२८६	...
२१-८-८८	रविवार	४.६ थी ३०	"	"	"	५ इमिच अते कार्ययज्ञ
२२-८-८८	सोमवार	१० थी ५	"	"	"	...
२३-८-८८	मंगणवार	...	सेस्टर	अधीप वडेरा	०५३३-३५४-६११	...
२४-८-८८	बुधवार
२५-८-८८	गुरुवार

१८८]

સમાચાર

- * તા. ૨૬-૭-૮૮ શુક્રવારે ગુરુપૂર્ણિમા છે.
સવારે ૬-૩૦ થી બપોરે ૪ વાગ્યા સુધી પૂજ્યશ્રીના દર્શનનો લાલ સિવિલ હોસ્પિટલ કમ્પાઉન્ડમાં તેમના નિવાસસ્થાને મળી શકશે.
- * તા. ૧-૮-૮૮ થી પૂજ્ય ગુરુદેવનો ઇંગ્લેન્ડનો કાર્યયજ્ઞ હોઈ નિલોપા પર મળી શકશે નહિ.
- * તા. ૨૬-૮-૮૮ થી રાખેતા મુજબ 'નિલોપા' પર મળી શકશે.
- * તા. ૨૭-૮-૮૮ રક્ષાબંધન છે. પૂજ્યશ્રીના દર્શન આશીર્વાદનો લાલ સિવિલ હોસ્પિટલ કમ્પાઉન્ડમાં તેમના નિવાસસ્થાને મળી શકશે.
- * આપની ગાયત્રી મંત્રલેખનની હસ્તપ્રતો મોકલવાનું ચાલુ રાખશો. મંત્રલેખન પ્રતો પ્રસ્થાપિત કરવાની મુદત જન્યુઆરી '૮૯ સુધી લંબાવવામાં આવેલ છે.

મા ગાયત્રીની કૃપા

શ્રી ગણેશ ટ્રેડર્સ

'ભગવતી'

ઉદવાડા-Rs. ૩૬૬૧૮૫

શ્રી ગાયત્રી માતાજીની કૃપા અને પૂજ્ય ગુરુદેવના આશીર્વાદની અભ્યર્થના

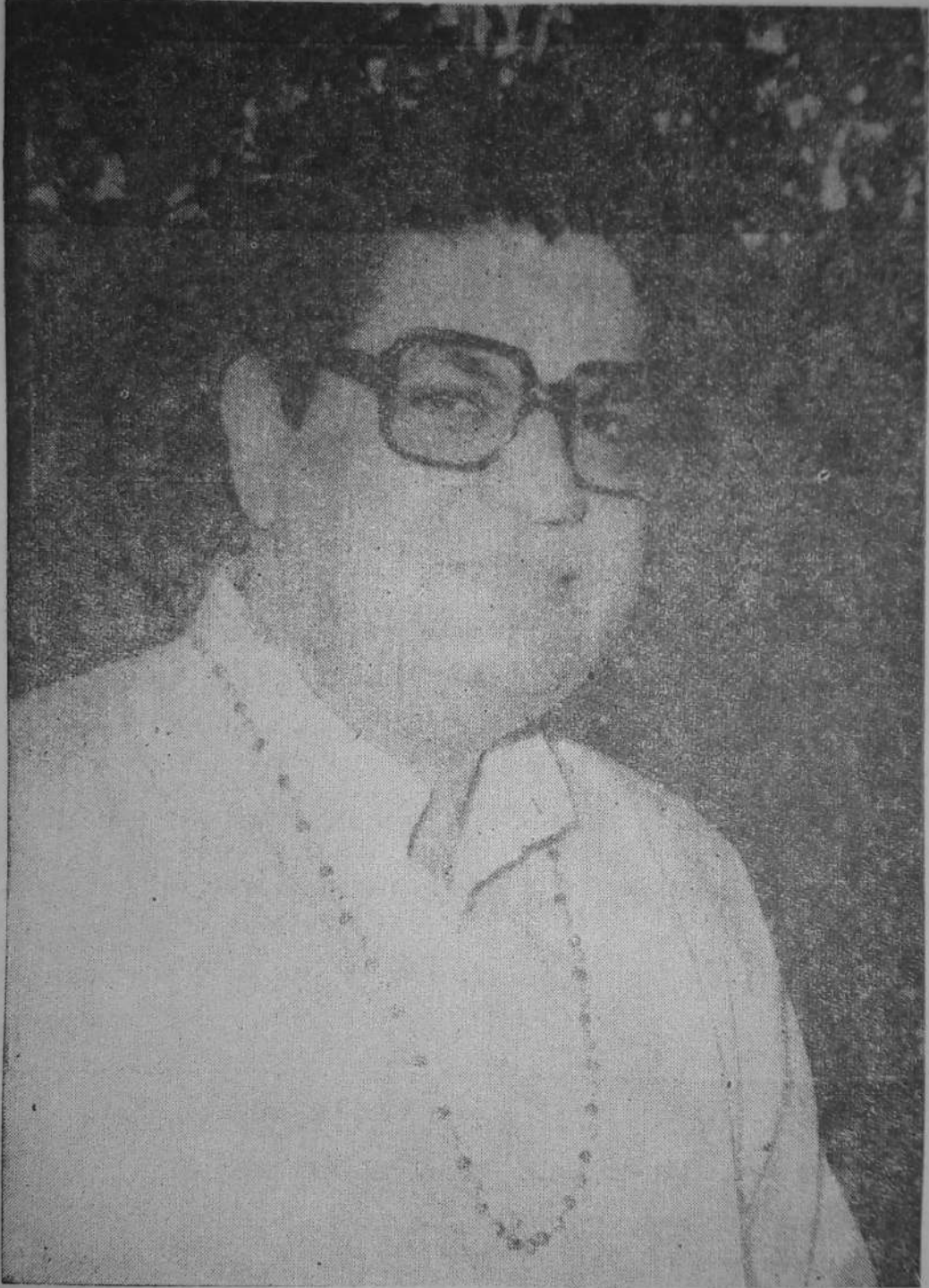
— : શ્રી અંબિકા સોપ ફેક્ટરી અને ટી ડેપો : —

— : શ્રી અંબિકા કેમીકલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ : —

— : શ્રી જય અંબે સોપ એન્ડ ટી સેન્ટર (રીટેઇલ વિભાગ) : —

૪/૧૩૩, હરિપરા પીરછડી રોડ, અંબિકાસદન, સુરત-૩

“ ડીટરજન્ટ સાધુ તથા વોશીંગ પાવડરના ઉત્પાદક ”

गायत्री-उपासक पू. श्री शास्त्रील

પૂજ્ય ગુરુદેવની મુલાકાત

- * આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિથી ત્રસ્ત કોઈ પણ વ્યક્તિ, જ્ઞાતિ, જાતિ, સમ્પ્રદાય કે ધર્મનાં બન્ધનો સિવાય વિના મૂલ્યે પૂજ્ય ગુરુદેવની મુલાકાત લઈ માર્ગદર્શન મેળવી શકે છે. પ્રત્યક્ષ મુલાકાત શક્ય ન બને તો પણ પૂજ્ય ગુરુદેવના આદેશ અનુસાર ગાયત્રી મહામંત્રની ત્રણ માળાને જીવનના અનિવાર્ય દૈનિક કાર્યક્રમમાં વણી લેજો.

મુલાકાત સ્થળ : ' નીલોષા ' બંગલો, ત્રિમૂર્તિ સોસાયટી,
ગવર્નમેન્ટ પાંચ બંગલા પાસે, ગુલમોર ફ્લેટ્સ પાછળ,
ગુલબાઈનો ટેકરો, અમદાવાદ-૧૫.

સમય : બપોરના ૧૨-૦૦ થી ૨-૦૦ (૧૦૧ વ્યક્તિને મુલાકાત)

શનિ-રવિ તથા જાહેર રજાના દિવસે બંધ.

- * પૂજ્ય ગુરુદેવ આપના પત્રો વાંચે છે, પરંતુ લેખિત જવાબ પાઠવતા નથી.
- * શારીરિક-માનસિક રોગો માટે પૂ. ગુરુદેવ જીવનજી આપે છે. સ્વચ્છ જીવેલા ઇચ્છનારે ખાલી ખાટલી સાથે લાવવી, જેથી અભિમંત્રિત જીવનજી આપી શકાય.

